

अविरल वर्षापछिको संकट बाढीपहिरोमा परी २ जनाको मृत्यु, ७ जना बेपत्ता

- वर्षापछिको पहिरोले मकवानपुर बागमती गाउँपालिका-५, सिक्रे दोभानको एक घर पुर्दा शान्तिमाया स्याङ्तानको मृत्यु
- ६ जना बेपत्ता भएकोमा १९ वर्षीय पासाङ घिसिङको करिब १२ घण्टापछि स्थानीयवासीले मंगलबार जीवितै उद्धार
- धनुषामा खोलाले बगाउँदा १४ वर्षीय बालक अजय यादवको मृत्यु, दुई जना बेपत्ता
- भारी वर्षात्का कारण काठमाडौं उपत्यकाका विभिन्न क्षेत्रमा डुबान

अविरल वर्षाका कारण
भक्तपुरको हनुमन्ते खोलामा आएको बाढीले
भएको डुबान। तस्विर: रमेश गिरी, रासल

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- सोमबार राति परेको अविरल वर्षाका कारण देशका विभिन्न स्थानमा बाढी र पहिरो गएको छ। बाढी र पहिरोका कारण धनजनको क्षति हुनुका साथै विभिन्न सडक अवरुद्ध भएका छन्। राजधानी काठमाडौंका कतिपय स्थान डुबानमा पर्नुका साथै विभिन्न सडकमा पुलसमेत बगाएको छ।

मकवानपुरमा एक जनाको मृत्यु, पाँच बेपत्ता
वर्षापछिको पहिरोले घर बगाउँदा मकवानपुरको बागमती

गाउँपालिका-५, सिक्रे दोभानमा रहेको अक्कलबहादुर स्याङ्तानको घर बगाएको छ। पहिरोमा परी उनकी श्रीमती शान्तिमायाको मृत्यु भएको छ। साथै, छ जना बेपत्ता भएकामा १९ वर्षीय पासाङ घिसिङलाई भने करिब १२ घण्टापछि स्थानीयवासीले मंगलबार अपराह्न जीवितै उद्धार गरेका छन्।
पहिरोले बगाएको घरभन्दा करिब चार किलोमिटर तल बागमती खोला किनार बगेरीमा पासाङलाई फेला पारेका थिए। घिसिङको शरीरभरि घाउचोट लागेको छ। सिल्वीली हरिहरपुर-१ घर भएका

घिसिङ अक्कलबहादुरको घरमा सोमबार पाहुना लाग्न आएका थिए। मंगलबार बिहान ४ बजेतिर गएको पहिरोले अक्कलबहादुरको घर पहिरोले बगाएको थियो। पहिरो पुरिएको अवस्थामा अक्कलबहादुरको ५५ वर्षीय शान्तिमायाको उद्धार गरिएको थियो। स्थानीय स्वास्थ्य चौकीमा ल्याएर उपचार गर्ने क्रममा उनको मृत्यु भएको परिवारले जानकारी दिएको छ।
पहिरोमा परी अझै पाँच जना बेपत्ता छन्। बेपत्ता हुनेमा ५० वर्षीय अक्कलबहादुर, उनकी छोरी २२ वर्षकी शिला स्याङ्तान, जवाई जीवन (बाँकी पृष्ठ २ मा)

तीन नेतासँग संसद्को चाबी !

जेबी योञ्जन

काठमाडौं- प्रमुख प्रतिपक्षी दल नेकपा एमाले अनेक एजेण्डा उठाउँदै धरिधरी संसद् अवरोध गरिरहेन्छ। अनि, अध्यक्ष केशी शर्मा ओलीलाई प्रधानमन्त्रीसमेत रहेका माओवादी अध्यक्ष पुष्पकमल दाहालले बालुवाटार बोलाउँछन्। साथमा सतारुदमध्यकै दल कांग्रेसका सभापति शेरबहादुर देउवा पनि हुन्छन्।
उनीहरू संवाद गर्छन् र संवादको क्रममा सहमत नभए अवरोध कायमै रहन्छ। त्यस्तो बेला जनताका प्रतिनिधिहरूको सार्वभौम थलो संसद् बन्द हुन्छ। तर, संवादको क्रममा केही न केही विन्दुमा सहमत भए संसद् खुल्छ।
मंगलबार पनि यस्तै भयो। यसअघि २५ असारमा भारतीय नागरिक प्रितम सिंहको अभिव्यक्तिलाई लिएर संसद् अवरोध गरेको एमालेले अध्यक्ष ओलीसँग प्रधानमन्त्री दाहाल र देउवाले संवाद गरेपछि खोलियो। विगतमा पनि यस्तै हुँदै आएको थियो। तीन जना नेता वस्दा संसद् खुल्ने र नवस्दा बन्द हुने नियती संसद्मा चारम्बार देखिएको छ।

यसप्रति संसद्का साना दलहरू असन्तुष्ट छन्। मंगलबारको संसद् बैठकमा राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी (रास्वपा) का सभापति रवि लामिछानेले तीन नेताले संसद् बन्दक बनाएको भन्दै आलोचना गरे। जुन राजनीतिक लाभको क्षेत्रमा 'वार्गनिङ'का लागि हुने गरेको लामिछानेको टिप्पणी छ।
'तीन जना नेता मिलेर सल्लाह गर्नुपर्ने भए, संसद्को समय कहिले सुरु हुन्छ भनेर समय जारी भइसकेपछि त्यो समयलाई मध्यनजर राखेर मिल्नुपर्ने कुरा मिल्ने, मिल्नुपर्ने कुरा मिलाउने पहिल्यै किन हुँदैन ?,' मंगलबार प्रतिनिधिसभा बैठकको

हाम्रो आरोपअनुसार यो 'वार्गनिङ' रातारात बसेर किन गर्न सकिँदैन ? सदन चल्ने बेला नै किन गरिन्छ ?

रवि लामिछाने
सभापति, रास्वपा

राजेन्द्र लिम्जदेन
अध्यक्ष, राप्रपा

तीन दलका नेताहरूको साउती र वार्ताका नाममा संसद्लाई बन्दक बनाउन पाइँदैन। हामी तीन दलका नेताको पछिपछि लुरुलुरु हिँड्न बाध्य छौं।

उच्चस्तरीय छानबिन समितिको अडान

प्रमुख विपक्षी दल नेकपा एमालेले २ साउनदेखि लगातार उठाउँदै आएको एजेण्डा हो- सुनकाण्डको अनुसन्धान गर्न उच्चस्तरीय छानबिन समितिको गठन। सरकारले भने वास्तै गरेको छैन। बरु, हालै सुनकाण्डको अनुसन्धानको जिम्मा पाएको नेपाल प्रहरीको केन्द्रीय अनुसन्धान ब्युरो (सिआइवी)को अनुसन्धानमा विश्वास गर्नुपर्ने जनाएको छ।
'सिआइवीले ३५ दिन काम गर्न पाउँछ। यो समयमा उसले नेक्स पत्ता लगाउँछ र दोषीहरूलाई कारवाहीको दायरामा ल्याउनसक्छ भन्ने हामीलाई विश्वास छ,' सांसदहरूले उठाएको प्रश्नको जवाफ दिँदै उपप्रधान तथा गृहमन्त्री नाराणकाजी श्रेष्ठले भने, 'अपराधी लुकाउने दुर्नियत देखापरेको भने नयाँ शिरावाट बहस गर्नु उपयुक्त हुन्छ। यसलाई डिरेल गर्न नगरी, प्लिज।'
गृहमन्त्री श्रेष्ठले संसद्मा दिएको यस्तो जवाफ 'इमोसनल (बाँकी पृष्ठ २ मा)

सन्दर्भ : वैदेशिक रोजगार

एक वर्षमा करिब साढे चार हजार ठगीका उजुरी म्यानपावरभन्दा व्यक्तिगत ठगीका घटना बढ्दो

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- वैदेशिक रोजगारीका नाममा हुने ठगीका घटना न्यूनीकरणमा सरकार असफल देखिएको छ। वैदेशिक रोजगार विभागमा एक वर्षमै करिब साढे चार हजार ठगीका उजुरी र मुद्दा दर्ता भएका छन्। विभागको तथ्यांकअनुसार गत आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा ठगीका चार हजार ४६४ उजुरी तथा मुद्दा परेका हुन्।
वर्षभरि परेका उजुरी तथा मुद्दामध्ये एक हजार ७५१ को पीडित र पीडकबीच भएको मेलमिलापमाफत टुंग्याउँदै आर्थिक क्षतिपूर्तिसमेत उपलब्ध गराइएको विभागले जनाएको छ। पीडितहरूलाई मेलमिलापमाफत ठगी भएको भण्डै ५६ करोड रूपैयाँभन्दा बढी क्षतिपूर्ति दिलाएको विभागका निर्देशक एवं सूचना अधिकारी कविराज उप्रेतीले बताए। बाँकी थुप्रै मुद्दाको आवश्यक छानविन र अनुसन्धानको क्रममा रहेकाले यसको परिणाम छिट्टै आउने उनले जानकारी दिए।
वैदेशिक रोजगार विभागमा ठगीका उजुरी तथा मुद्दा हेर्नका लागि मुद्दा तथा अनुसन्धान शाखा, राहत उद्धार तथा समन्वय शाखा र प्रहरीको टोलीसमेत खटिएको छ। उप्रेतीले भने, 'संस्थागत भन्दा पनि व्यक्तिगत ठगीका उजुरीहरू बढी रहेका कारण समयमै सम्बोधन गर्न कठिनाई भए पनि विभागले तदारुकताका साथ काम गरिरहेको छ।'
पछिल्लो समय विभागले वैदेशिक रोजगार व्यवसायी संघसँगको समन्वयमा मार्काभा परेका पीडितहरूलाई आवश्यक क्षतिपूर्ति उपलब्ध गराई मेलमिलापको कार्य गराउँदै आएको छ। यसका लागि विभाग परिसरमा नै मेलमिलाप

वर्षभरि परेका उजुरी तथा मुद्दामध्ये एक हजार ७५१ को पीडित र पीडकबीच भएको मेलमिलापमाफत टुंग्याउँदै आर्थिक क्षतिपूर्तिसमेत उपलब्ध गराइएको विभागले जनाएको छ। पीडितहरूलाई मेलमिलापमाफत ठगी भएको भण्डै ५६ करोड रूपैयाँभन्दा बढी क्षतिपूर्ति दिलाएको विभागका निर्देशक एवं सूचना अधिकारी कविराज उप्रेतीले बताए।

केन्द्र स्थापना गरिएको छ। विभागमा परेका उजुरी तथा मुद्दाको सम्बन्धमा सहजीकरण तथा मेलमिलाप गराउन र पीडितहरूलाई उचित क्षतिपूर्ति तथा राहत उपलब्ध गराउन संघले सचिव कर्णबहादुर कटुवालको संयोजनमा १८ सदस्यीय समिति परिचालन गरेको छ। जटिल खालका केसहरूबाहेक मेलमिलाप केन्द्रबाटै धेरै मुद्दाहरू फरफाराक हुने भएकाले पीडितहरूले समयमै न्याय तथा क्षतिपूर्ति पाउने गरेको विभागले जनाएको छ।
विभागले ठगीमा परेको गुनासो लिएर आउने पीडितको ठाउँ उजुरीसमेत लिने गरेको छ। त्यस उपर प्रहरीले आवश्यक काम कारवाही अघि बढाई विभागलाई न्याय सम्पादनमा सहयोग गर्दै आइरहेको छ। पछिल्लो समय वैदेशिक रोजगारीको नाममा

म्यानपावरभन्दा पनि व्यक्तिगत ठगीको घटना बढ्दो रहेको छ। युरोप, अमेरिकालगायत विभिन्न मुलुकमा रोजगारीका लागि पठाउने भन्दै लाखौं रूपैयाँ असुलेर एजेन्टहरू फरार हुने गरेका कारण विभागमा व्यक्तिगत ठगीका उजुरी आउने गरेको बताइन्छ।
वैदेशिक रोजगारीको नाममा विभिन्न माध्यमबाट ठगी गर्ने गिरोह नै सक्रिय रहेका कारण इजाजतपत्र प्राप्त संस्थाहरूबाहेक अन्य संस्था तथा व्यक्तिहरूको भ्रुष्टा आश्रयसन् र प्रलोभना नपन पनि विभागले अप्ठार गरेको छ।
फेड्रस प्रणाली अवरुद्ध
वैदेशिक रोजगार विभागले मंगलबार बेलुकादेखि वैदेशिक रोजगार सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (फेड्रस) अवरुद्ध हुने जनाएको छ। विभागले अर्को निर्णय नभएसम्म अनलाइनमार्फत फेड्रसमा हुने श्रमसम्बन्धी सबै गतिविधि अवरुद्ध हुने उल्लेख गरेको छ।
विभागले मंगलबार एक सूचना जारी गर्दै श्रम स्वीकृति एवं नवीकरणलगायतका आवेदन दिने प्रक्रिया अवरुद्ध हुने जानकारी दिएको छ। विभागको फेड्रस प्रणालीमा फाइल सर्भर माइग्रेट गर्नुपर्ने भएका कारण नयाँ फाइल अपलोड गर्न नमिल्ने भन्दै श्रम स्वीकृतिसम्बन्धी आवेदन पनि पस नगर्न अप्ठार गरिएको छ। यसअघि श्रम स्वीकृतिको आवेदन दिइसकेका सेवाग्राहीहरूले भने सेवा प्राप्त गर्न सक्ने बताइएको छ।
कारणवश श्रम स्वीकृतिको आवेदन अस्वीकृति भएमा पुनः आवेदन दिन पाइने छैन। त्यसका लागि फेड्रस प्रणाली पुनः सञ्चालनमा नआउञ्जेल गर्न पर्छनुपर्ने भएको छ।

'मलेसियाबाट फर्किने कामदारलाई निःशुल्क टिकट'

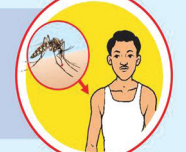
काठमाडौं (प्रस)- प्रवासी नेपाली मञ्च मलेसियाले विविध कारणले समस्यामा परेका कामदारलाई स्वदेश फर्किन निःशुल्क हवाई टिकट उपलब्ध गराउने घोषणा गरेको छ। मञ्चका अध्यक्ष दयाराम कुमालले मलेसियामा अलपत्र भई घर फिर्ताका लागि समस्यामा रहेका कामदारहरूलाई एकतर्फीरूपमा वार्षिक ६० वटा टिकट निःशुल्क उपलब्ध गराउने घोषणा गरेका हुन्।
नैरआवासीय नेपाली संघ (एनआरएनए) मलेसियाको आठौं अधिवेशनका अवसरमा कुमालले वार्षिक रूपमा ६० वटा हवाई टिकट निःशुल्क उपलब्ध गराउने बताए। उनले नेपाली दूतावास र एनआरएनए मलेसियासँग समन्वय गरेर टिकट उपलब्ध गराउन मञ्च तयार रहेको बताए।
प्रवासी मञ्च नेकपा एमालेसँगको सहकारिता मलेसियामा सफा संस्था हो। मञ्चले अप्ठारामा परेका नैरआवासीय नेपालीलगायत रोजगारीका लागि मलेसिया पुगेका कामदारहरूलाई सहयोग गर्दै आइरहेको बताइन्छ।

जनहितमा जारी सन्देश

सुरक्षित रहौं
रोकथाम गरौं
नियन्त्रण गरौं

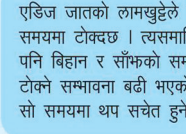
डेगी रोग डेगी भाइरसबाट संक्रमित एडिज जातको लामखुटेको टोकाईबाट मात्र सर्दछ।

थोरै मात्र पानी जम्मा भएको भाँडामा पनि यो लामखुटेले फुल पाउँछ र यसको वृद्धि विकास हुन्छ।

डेगीको लक्षणहरू उच्च ज्वरो आउनु, जोर्नी र मांशपेशीहरू, आँखाको गेडी र टाउको बेस्सरी दुख्नु, शरीरमा राता विमिराहरू आउनु, वाकवाकी लाग्नु वा वान्ता हुनु आदी हुन्।

डेगीबाट बच्ने उपायहरू

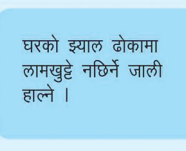
एडिज जातको लामखुटेले दिनको समयमा टोक्छ। त्यसमाथि पनि बिहान र साँझको समयमा टोके सम्भावना बढी भएकोले सो समयमा थप सचेत हुने।

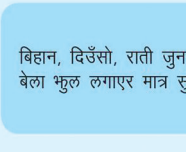
आफ्नो घर वरिपरि, कार्यस्थल र सार्वजनिक ठाउँहरूमा पानी जम्मा नदिने। पानी राख्ने भाँडालाई लामखुटे नछिर्ने गरि राख्ने छोपेर राख्ने।

दिउँसो पनि लामखुटे भगान्ने घुप बाल्ने र लामखुटेको टोकाईबाट बच्ने मलम लगाउने।

घरको झ्याल ढोकामा लामखुटे नछिर्ने जाली हाल्ने।

बिहान, दिउँसो, राती जुनसुकै बेला खुल्ला गराएर मात्र सुत्ने।

पुरै शरिर ढाक्ने लुगा लगाउने।

लामखुटेले फुल पार्ने सक्ने संभावित घर भित्र र वरपरका पानी जमेको ठाउँहरू र पानी राख्ने भाँडाहरू सोजी सोजी सफा गरौं र लामखुटेको फुल नष्ट गरौं।

पूर्वप्रधानमन्त्री देउवाले भने- जातीय विविधता नेपालको पहिचान

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- पूर्वप्रधानमन्त्री एवं नेपाली कांग्रेसका सभापति शेरबहादुर देउवाले जातीय विविधता नेपालको पहिचान भएको बताएका छन् । नेपाल लोकतन्त्रवादी आदिवासी जनजाति महासंघले २९औं विश्व आदिवासी दिवसको अवसरमा मंगलवार राष्ट्रिय सभागृहमा आयोजना गरेको कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै उनले उक्त कुरा बताएका हुन् ।

'नेपाल प्राकृतिक रूपमा मात्रै सुन्दर छैन । जातीय विविधता, भाषिक, विविधता र सांस्कृतिक विविधताले फुले सुन्दर बनाएको छ,' उनले भने । आदिवासी जनजातिहरूलाई अधिकार सम्पन्न बनाउने नीति नेपाली कांग्रेसको रहेको पनि सभापति देउवाले प्रस्ट पारे । विश्व आदिवासी दिवसले नेपाल तथा विश्वका आदिवासीहरूको अधिकार स्थापित गराउन र एकताका लागि महत्त्वपूर्ण भूमिका खेल्ने उनको भनाइ छ ।

कांग्रेस महामन्त्री गगनकुमार थापाले विश्वका आदिवासीहरूको अवस्था देश, भूमण्डलीयकरण र

परिस्थितिअनुसार फरक-फरक रहेको बताए । पछिल्लो समय रैथाने आदिवासीहरूको पहिचान, संस्कार, संस्कृति, इतिहास खतरामा पर्दै आएकोप्रति सचेत हुनुपर्ने उनले औल्याए । नेपाली कांग्रेसले अवलम्बन गरेको उदारवादी लोकतान्त्रिक व्यवस्थाले आदिवासी जनजातिहरूको हक सुनिश्चित गर्न सहयोग पुगेको उनले दावी गरे ।

महासंघका पूर्वमहासचिव प्रा.बालकृष्ण माथोवाङले विगतमा राज्यले विभेदमा पारिएका आदिवासी समुदाय आज अधिकारका लागि लडिरहेको बताए । उनले २९औं अन्तर्राष्ट्रिय आदिवासी दिवसको औचित्यताबारे प्रस्ट पारेका थिए ।

महासंघका अध्यक्ष ओमबहादुर घर्ती मगरको अध्यक्षता सम्पन्न कार्यक्रममा कांग्रेसका सांसदहरूका साथै विभिन्न संघसंस्थाका प्रतिनिधिहरूले शुभकामना मन्तव्य राखेका थिए । कार्यक्रमअघि विभिन्न आदिवासीहरूको पहिचान भल्कने भाँकीसहितको प्याली निकालिएको थियो । विश्व आदिवासी दिवस आज अगस्ट ९ का दिन विश्वभर मनाइँदै छ ।

'पुरानै ढंगबाट अघि बढे राजनीतिक प्रणालीमै क्षति हुनसक्छ'

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- नेपाली कांग्रेसका नेता कृष्णप्रसाद सिटौलाले अबको पाँच वर्षमा पुराना भनिएका राजनीतिक दल र निर्वाचित जनप्रतिनिधि पुरानै ढंगबाट अघि बढे राजनीतिक प्रणालीले नै नोक्सानी बेहोर्नुपर्ने बताएका छन् । मंगलवार नेपाल प्रेस युनियन काठमाडौं शाखाको नवनिर्वाचित कार्यसमितिलाई वधाई तथा शुभकामना दिन आयोजित कार्यक्रममा सिटौलाले यस्तो धारणा राखेका हुन् ।

उनले २०७४ सालमा भएको स्थानीय तहको निर्वाचनपछि पनि जनताले परिवर्तनको अनुभूति गर्न नपाएको भन्ने गुनासो बढेको बताए । राजनीतिक दल तथा निर्वाचित जनप्रतिनिधि बितेको पाँच वर्षको जस्तै गरेर पुरानै ढंगबाट अघि बढे राजनीतिक प्रणालीले नै नोक्सानी बेहोर्नुपर्ने उनको धारणा थियो ।

'देशमा परिवर्तन आयो, संविधान बन्यो, गणतन्त्र आयो, तर जनताले हामीले के पायौं भनेर प्रश्न गर्न थालेका छन्, जनताको गुनासो बढेको सुनिन्छ, राजनीतिक दलहरूले सुनुनु पर्दैन ?,' सिटौलाले भने, 'बितेको पाँच वर्षमा जस्तै गरेर चल्ने हो भने अबको पाँच वर्षमा राजनीतिक सिस्टमले नै नोक्सानी बेहोर्नुपर्ने अवस्था आउन सक्छ, त्यसतर्फ परिवर्तनका पक्षमा उभिएका राजनीतिक दलले ध्यान दिनुपर्छ, निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरूले ध्यान दिनुपर्छ ।'

सिटौलाले संविधान कार्यान्वयनमा फलत जनतालाई लोकतन्त्रको अनुभूति दिलाउनुपर्ने बताए । 'जनताले महसुस गर्नुपर्छ कि परिवर्तन भयो, संविधान र संविधानबमोजिमको राज्यव्यवस्थाबाट यो-

यो कुरा प्राप्त भयो, किसानले खुसी मान्ने ठाउँ आओस्, त्यसलाई प्रेस, कर्मचारी जगत, समग्र नेपाली जनताले महसुस गर्न पाउनुपर्छ,' सिटौलाले थपे । उनले अहिले सत्ता पक्ष र प्रतिपक्षको उद्देश्य सत्ता जोगाउने र सत्ता बदल्ने तर्फमात्र केन्द्रित देखिएकोसमेत बताए । 'अहिले सत्ता र प्रतिपक्षको उद्देश्य कसरी सत्ता प्राप्त गर्ने र कसरी सत्ता बदल्ने भन्ने मात्र देखिन्छ, सत्ता टिकाउने र सत्ता गिराउनेभन्दा फरक सोच संसद्मा प्रस्तुत भएकै पाउँदैन,' उनको भनाइ थियो ।

उनले दलहरूले जनताको हितमा काम नगर्दासम्म जनताले परिवर्तनको अनुभूति गर्न नपाउने बताए । 'दलहरूले एउटा साभना दृष्टिकोण बनाएको देखिँदैन,

निःशुल्क शिक्षा, निःशुल्क स्वास्थ्य उपचार, आवासको हक, रोजगारीको हक, स्वच्छ पिउने पानीको हक जस्ता संविधानमा रहेको मौलिक हक कार्यान्वयनबारे कसैको चासो देखिँदैन, श्रमिकका विशेष अधिकार, किसानका विशेष अधिकारका कुरा ओभरलुका छन् ।' सिटौला संविधान मस्यौदा समितिका सभापतिसमेत हुन् । संविधान कार्यान्वयनको अवस्था फितलो भएको भन्दै उनले जनताको आर्थिक जीवनमा परिवर्तन ल्याउँछौं भन्ने संकल्पका साथ संविधान ल्याइएको तर्क गरे ।

'आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक हरेक कारणले पछि परेको वर्गलाई अगाडि ल्याउनु भनेर संविधान बनायो, व्यक्तिगत अधिकार, सामूहिक अधिकारको रक्षा गर्ने, आस्थाको

स्वतन्त्रता, राजनीतिक मूल्य मान्यताको रक्षा गर्ने, गरिव जनताको आर्थिक जीवनस्तर उकास्ने भनेर हामीले संविधान ल्याएका हो, त्यसका लागि हामी जवाफदेही छौं, हामी जिम्मेवार छौं भन्ने यो संविधानको मर्म हो,' सिटौलाले भने ।

कार्यक्रममा पूर्वप्रधानमन्त्रीसमेत रहेका कांग्रेस नेता भिमसेनदास प्रधानले संविधानको निर्माणमा अभिभावक बनेको कांग्रेसले नै संविधानको संरक्षण गर्न अभिभावकत्व लिनुपर्ने समय आएको बताए । यस्तै प्रेस युनियन काठमाडौंका अध्यक्ष महेश गौतमले संविधान बनाउन भूमिका खेलेका राजनीतिक दलले नै पूर्ण प्रेस स्वतन्त्रताका पक्षमा खुलेर वकालत गर्न नसकेको र प्रेस जगत सधैं सामूहिक अधिकारको रक्षा गर्ने, आस्थाको

अवरिल वर्षापछिको... पृष्ठ १ बाट जारी

पहरी, नाति मिलन र नातिनी दिव्या पहरी छन् ।

काठमाडौं जलमग्न

मंगलवार काठमाडौंका विभिन्न क्षेत्रमा डुबान भयो । भारी वर्षाका कारण काठमाडौं उपत्यकाका दुर्गेश्वर, गौरीघाट, गृहवेश्वरी, कपन, सामाखुसी, अनामनगरलगायतका क्षेत्र डुबानमा परेको जिल्ला प्रहरी परिसर काठमाडौंका प्रमुख तथा प्रहरी वरिष्ठ उपरीक्षक दानबहादुर कार्कीले बताए ।

यसैगरी भारी वर्षाका कारण सडक, घर, विद्यालय क्षेत्र जलमग्न हुँदा जनजीवन प्रभावित भएको थियो । काठमाडौं उपत्यकाको वृढानीलकण्ठ, सुन्दरीजल, नगरकोट आसपासमा भारी वर्षा भएका कारण उपत्यका भएर बग्ने खोला तथा नदीमा पानीको बहाव बढेको प्रहरीले जनाएको छ । विष्णुमती, घोबीखोला, मनोहरालगायतमा जलसतह बढेकाले बिहान ११:०० बजेसम्म उच्च सतर्कता अपनाउन बाढी पूर्वानुमान महाशाखाले अनुरोध गरेको थियो ।

बाढीका कारण काठमाडौंको सामाखुसीको रेडन कलेज आसपासका वस्ती, कपनको निलो पुल र मुलपानी क्षेत्र डुबानमा परेको थियो । यसैगरी भक्तपुर ललितपुरका विभिन्न क्षेत्र पनि डुबानमा परेको थियो ।

बनेपाको पुलबजार पनि डुबान

काभ्रेको बनेपास्थित पुल बजार क्षेत्र पनि डुबानमा पर्‍यो । पुण्यमाता खोलामा आएको बाढीले पुल बजार क्षेत्र डुबानमा परेको हो । अघिल्ला वर्षहरूमा भै बाढीले खोलाको सतह पार गर्दा सोमवार बिहान पुल बजार क्षेत्र डुबानमा परेको काभ्रे प्रहरीले जानकारी दिएको छ ।

बजारका सडक आसपासका घर-पसल जलमग्न भए । बाढीले राति ३ बजेदेखि नै सडक अवरुद्ध बनाएको थियो । बाढीले सडक अवरुद्ध हुँदा अरनिको राजमार्ग र विपी राजमार्ग चल्ने सवारीसाधन र यात्रु प्रभावित भएका थिए ।

नारायणी नदी सतर्कता तह माथि
नवलपरासी (बर्दघाट-सुस्तापूर्व)को सिमाना हुँदै बग्ने नारायणी नदीले सतर्कता बिन्दु पार गर्‍यो । जल मापन केन्द्र देवघाटले जनाएअनुसार नदीले

अवरिल वर्षाका कारण महेन्द्रनगरको बर्दबास नगरपालिका क्षेत्रमा मंगलवार डुबानमा परेको वस्ती ।
तस्विर: गोपालप्रसाद बराल, रासस

मंगलवार साँझ ७ बजे सतर्कता बिन्दु पार गरेको हो । देवघाटको जलमापन केन्द्रका अनुसार नारायणी नदीमा ७.३४ मिटर पानीको सतह पुगेको थियो । देवघाटमा ७.३ मिटर पानीको सतह पुग्दा सतर्कता तह मानिन्छ । नदीमा यस वर्षकै उच्च पानीको सतह पुगेको मापन केन्द्रले जनायो । नारायणी नदीको जल मापन केन्द्रमा पानीको सतह नौ मिटर पुगेपछि खतराको तह मानिन्छ ।

खोलाले बगाउँदा एक जनाको मृत्यु

धनुषामा खोलाले बगाउँदा एक जनाको मृत्यु भएको छ भने दुईजना बेपत्ता भएका छन् । मिथिला नगरपालिका-२ मा बसही खोलाले बगाउँदा सोही वडाका १४ वर्षीय बालक अजय यादवको मृत्यु भएको हो ।

स्थानीय र प्रहरीले बालकलाई उद्धार गरे पनि उपचारका क्रममा बालकको मृत्यु भएको हो । बिहान शौच गर्न गएका बालक खोलाको छेउघाट चिप्लेर लडेका थिए । खोलामा बालक डुबेको खबर पाउन साथ घटनास्थल पुगेका नकटाभित्र सशस्त्र प्रहरी बेस क्याम्पका इन्स्पेक्टर सुदशन

खतिवडा नेतृत्वको प्रहरी टोलीले उनको उद्धार गरेको थियो । उद्धार गरी महेन्द्रनगरस्थित अस्पतालमा पुऱ्याएको भए पनि गम्भीर अवस्थामा यादवको उपचारको क्रममा मृत्यु भएको इलाका प्रहरी कार्यालय महेन्द्रनगरका प्रहरी निरीक्षक दीपक कार्कीले जानकारी दिए । यादवको शव परीक्षणका लागि प्रादेशिक अस्पताल जनकपुरधाम पठाइएको छ ।

त्यसैगरी धनुषामा कमला नदीको बाढीले बगाउँदा एक महिला एक पुरुष बेपत्ता भएका छन् । बेपत्ता हुनेमा गणेशमान चारनाथ नगरपालिका-७ का ३५ वर्षीय साजन परिवार र उनकी श्रीमती ३० वर्षीया माया परिवार छन् । कमला नदीमा वगेको दाउरा निकाल्ने क्रममा उनीहरूलाई बाढीले बगाएको जिल्ला प्रहरी कार्यालय धनुषाका प्रहरी निरीक्षक विक्रम साहले जानकारी दिए ।

म्याग्दीका मुख्य सडक अवरुद्ध
म्याग्दी जिल्लाका प्रमुख सडक अवरुद्ध भएका छन् । अवरिल बसातका कारण सदरमुकाम बेनीदेखि छिमेकी जिल्ला मुस्ताङ र म्याग्दीका ग्रामीण क्षेत्र जोड्ने सडकमा यातायात प्रभावित भएको हो ।

जिल्ला ट्राफिक प्रहरी कार्यालय म्याग्दीका प्रमुख राजेन्द्र पौडेलले रघुगंगा गाउँपालिका-२ बैसरी र अन्नपूर्ण गाउँपालिका-२ नौनीबगरको पहिरोले बेनी-जोमसोम सडक अवरुद्ध बनेको बताए । बेनी-जोमसोम र बेनी-दरवाङ म्याग्दीका प्रमुख सडक हुन् ।

सडक मासिँदा पृथ्वीराजमार्ग अवरुद्ध
पृथ्वीराजमार्गअन्तर्गत तनहुँको दमौली-डुम्रे सडकखण्ड अवरुद्ध भयो । व्यास नगरपालिका-१२ स्थित छिर्कने नजिक मंगलवार दिउँसो सडक भासिँदा अवरुद्ध भएको हो । सडक अवरुद्ध बनेपछि राजमार्ग भएर गुड्ने सवारीसाधन रोकिन पुगेको जिल्ला प्रहरी कार्यालय तनहुँले जनाएको छ ।

हाल मोटरसाइकल र एम्बुलेन्सका लागि मात्रै आवतजावतको व्यवस्था मिलाइएको तनहुँका प्रहरी प्रमुख प्रहरी उपरीक्षक अवेदश विष्ट क्षेत्रीले जानकारी दिए । घटनास्थलमा पुगेका प्रहरीले सडक सञ्चालन गर्न समय लाग्ने देखिएको जानकारी गराएको क्षेत्रीले बताए । ठूला सवारीसाधन आवतजावतमा समस्या हुने देखिएकाले वैकल्पिक मार्ग प्रयोग गर्न तनहुँ

प्रहरीले अग्रह गरेको छ ।

बिपी राजमार्ग एकतर्फी सञ्चालनमा

बाढीले पुल बगाउँदा अवरुद्ध वीपी रागमार्ग एकतर्फी रूपमा सञ्चालनमा आएको छ । रोशी-११ भ्याकुंरे खोलामा अवरुद्ध भएको सडक लगातार ६/७ घण्टाको निरन्तर प्रयासपछि वीपी राजमार्ग एकतर्फी रूपमा सञ्चालनमा आएको रोशी गाउँपालिका अध्यक्ष दिनेश लामाले जानकारी दिए ।

कति क्षति ?

गृह मन्त्रालयका प्रवक्ता तथा सहसचिव नारायणप्रसाद भट्टराईका अनुसार बाढीपहिरोका कारण हालसम्म कूल ११ लाख २५ हजार रूपैयाँ बराबरको क्षति भएको छ । देशभरका एक दर्जन जति स्थानमा पहिरो गई राजमार्ग अवरुद्ध भएको मन्त्रालयले जनाएको छ ।

बाढीपहिरोको घटना तथा क्षति भएका विषयमा जानकारी आइरहेको र कतिपय ठाउँका मुख्य राजमार्ग पुनः सञ्चालनका लागि पहल भइरहेको प्रवक्ता तथा सहसचिव भट्टराईले बताए ।

तीन नेतासँग... पृष्ठ १ बाट जारी

माओवादी केन्द्रका सांसद राजन दाहालले दिएको अभिव्यक्तिपछि संसद् अवरोध गरेको थियो । त्यसबेला पनि ओलीलाई बालुवाटार बोलाएर प्रधानमन्त्री दाहाल र देउवा बसेर संवाद भएसँगै संसद् खोलिएको थियो । प्रधानमन्त्री दाहाल संसद्बाटै ओलीको बचाऊ गर्न बाध्य भए ।

त्यसपछि निर्वाध चलेको संसद् एमालेले फेरि २५ असारमा प्रधानमन्त्रीकै अभिव्यक्तिका कारण अवरोध गरेको थियो । पछिल्लोपटक भने १०० केजी सुन प्रकरणको छानबिनका लागि उच्चस्तरीय समिति गठनको माग राखेर अवरोध गर्दै आएको छ । जबकि, एमालेले आफ्नै नेता कार्यकर्ता बढी संलग्न देखिएको ८५५ जनाभन्दा बढी नेपाली नागरिकलाई नक्कली शरणार्थी बनाएर अमेरिका पठाउने बहानामा ठगी गरेको काण्डमा उच्चस्तरीय छानबिन समिति गठनको माग गरेन ।

तर, सुनकाण्डको भने उच्चस्तरीय समिति गठन आवश्यक रहेको एमालेको ठहर छ । त्यही भएर मंगलवार पनि गृहमन्त्री नारायणकाजी श्रेष्ठले जवाफ दिएलगत्तै एमालेले नाराबाजी गर्दै संसद् अवरोध गर्‍यो । अन्ततः सभामुख देवराज घिमिरेले संसद् बैठक कार्यसूचीमै प्रवेश नगराई स्थगित गरे ।

सोहीक्रममा एमाले संसदीय दलका सञ्चालनमा आएको छ । रोशी-११ भ्याकुंरे खोलामा अवरुद्ध भएको सडक लगातार ६/७ घण्टाको निरन्तर प्रयासपछि वीपी राजमार्ग एकतर्फी रूपमा सञ्चालनमा आएको रोशी गाउँपालिका अध्यक्ष दिनेश लामाले जानकारी दिए ।

यतिसम्मकी उनीहरूले कानून बनाउने सावभौम संसद्लाई पेवा ठान्न नहुने भन्दै आक्रोश पनि घरिघरी पोख्ने गरी आएको छ । तर, उनीहरूको आक्रोश निष्प्रभावी हुने गरेको छ । ठूला तीन दलका नेताले नसुनेभै गर्दै आएका छन् । अर्थात्, गत वर्षको मंसिरमा चुनाव जवाफदेहीपूर्ण ढंगबाट प्रस्तुत हुन सकेन । सरकारको प्रभावमा सिआइबी राख्न खोजिएको छ । त्यसकारण स्वतन्त्र निष्पक्ष छानबिन समितिको माग हामीले उठाएका हौं ।

यसरी ओली नेतृत्वको दल एमालेले

लगातारजसो संसद् अवरोध गरिरहने दाहालले दिएको अभिव्यक्तिपछि संसद् अवरोध गरेको थियो । त्यसबेला पनि ओलीलाई बालुवाटार बोलाएर प्रधानमन्त्री दाहाल र देउवा बसेर संवाद भएसँगै संसद् खोलिएको थियो । प्रधानमन्त्री दाहाल संसद्बाटै ओलीको बचाऊ गर्न बाध्य भए ।

त्यसपछि निर्वाध चलेको संसद् एमालेले फेरि २५ असारमा प्रधानमन्त्रीकै अभिव्यक्तिका कारण अवरोध गरेको थियो । पछिल्लोपटक भने १०० केजी सुन प्रकरणको छानबिनका लागि उच्चस्तरीय समिति गठनको माग राखेर अवरोध गर्दै आएको छ । जबकि, एमालेले आफ्नै नेता कार्यकर्ता बढी संलग्न देखिएको ८५५ जनाभन्दा बढी नेपाली नागरिकलाई नक्कली शरणार्थी बनाएर अमेरिका पठाउने बहानामा ठगी गरेको काण्डमा उच्चस्तरीय छानबिन समिति गठनको माग गरेन ।

तर, सुनकाण्डको भने उच्चस्तरीय समिति गठन आवश्यक रहेको एमालेको ठहर छ । त्यही भएर मंगलवार पनि गृहमन्त्री नारायणकाजी श्रेष्ठले जवाफ दिएलगत्तै एमालेले नाराबाजी गर्दै संसद् अवरोध गर्‍यो । अन्ततः सभामुख देवराज घिमिरेले संसद् बैठक कार्यसूचीमै प्रवेश नगराई स्थगित गरे ।

सोहीक्रममा एमाले संसदीय दलका सञ्चालनमा आएको छ । रोशी-११ भ्याकुंरे खोलामा अवरुद्ध भएको सडक लगातार ६/७ घण्टाको निरन्तर प्रयासपछि वीपी राजमार्ग एकतर्फी रूपमा सञ्चालनमा आएको रोशी गाउँपालिका अध्यक्ष दिनेश लामाले जानकारी दिए ।

यतिसम्मकी उनीहरूले कानून बनाउने सावभौम संसद्लाई पेवा ठान्न नहुने भन्दै आक्रोश पनि घरिघरी पोख्ने गरी आएको छ । तर, उनीहरूको आक्रोश निष्प्रभावी हुने गरेको छ । ठूला तीन दलका नेताले नसुनेभै गर्दै आएका छन् । अर्थात्, गत वर्षको मंसिरमा चुनाव जवाफदेहीपूर्ण ढंगबाट प्रस्तुत हुन सकेन । सरकारको प्रभावमा सिआइबी राख्न खोजिएको छ । त्यसकारण स्वतन्त्र निष्पक्ष छानबिन समितिको माग हामीले उठाएका हौं ।

यसरी ओली नेतृत्वको दल एमालेले

उच्चस्तरीय छानबिन... पृष्ठ १ बाट जारी

क्याक मेलिङ' गर्ने खालको भएको टिप्पणी गर्दै एमाले प्रमुख सचेतक पदम गिरीले उच्चस्तरीय छानबिन समिति अनिवार्य हुने बताएका छन् । उनले गृहमन्त्री श्रेष्ठकै पालामा २२ पटक रेडी ट्रेड्सको नाममा क्विन्टलका क्विन्टल सुन नेपाल भित्रिनुलाई निकै गम्भीरताका साथ लिनुपर्ने उल्लेख गरे । 'उहाँकै पालामा २२-२२ पटक रेडी ट्रेड्सको नाममा क्विन्टलका क्विन्टल सुन भित्रिएको छ । गिरोहले उद्योग नै चलाएर बसेका छन् । प्रधानमन्त्रीलाई १० दिनअघि सुन ल्याउने जानकारी छ,' उनले भने, 'तर, गृहमन्त्री अनदेखा गरेर बस्नुहुन्छ । त्यसैले यसमा उच्चस्तरीय समितिको आवश्यकता छ ।'

कांग्रेस संसदीय दलका प्रमुख सचेतक रमेश लेखकले भने संसद्को सार्वजनिक लेखा समितिलाई क्विन्टल सुनकाण्डको अनुसन्धान गर्ने कार्याधिकार दिँदा उपयुक्त हुने प्रस्ताव गरे । तर, माओवादी सांसद देवेन्द्र पौडेल भने कुनै पनि समिति गठन गर्ने वा कार्याधिकार कुनै संसदीय समितिलाई दिन नहुने पक्षमा छन् ।

राष्ट्रपतिको उपचार खर्चविरुद्धको रिट

निर्णयको प्रमाणित प्रति भिकाउने सर्वोच्चको आदेश

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौँ- सर्वोच्च अदालतले राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेलको उपचार खर्च ब्यहोर्नेबारे सरकारले गरेको निर्णयको प्रमाणित प्रति भिकाउने आदेश गरेको छ।

कार्यालयबाट जारी प्रेस नोट, सोही सम्बन्धमा परराष्ट्र मन्त्रालयको मिति २०८०।०३।१८ को पत्र, सोही मितिको सचिवस्तरीय निर्णय तथा अर्थ मन्त्रालयको च.न.८३३७ मिति २०८०।०३।१९ को पत्रबाट स्वास्थ्य उपचारलागतको खर्चका लागि प्रदान गरिएको सहमतिस्मन्धी निर्णयसमेतको प्रमाणित प्रतिलिपि फिकाइ उक्त कागजातहरू प्राप्त भएपछि मिसिल संलग्न राखी निर्णयमा नुसार गर्नु, न्यायाधीश अनिलकुमार सिन्हाको इजलासबाट जारी आदेशमा भनिएको छ।

उक्त निवेदनमा निवेदकको तर्फबाट अधिवक्ताहरू लीलानाथ धिमिरे, ममता खड्का र रिट निवेदक गिरीसमेतले खड्का र रिट निवेदक गिरीसमेतले खड्का गरेका थिए। कानुनअनुसार नेपाल सरकारले विशिष्टहरूको उपचार खर्च ब्यहोर्ने नेपालमा उपचार सम्भव नहुने भन्ने मेडिकल बोर्डबाट सिफारिस लिनुपर्नेमा राष्ट्रपति पौडेलले उपचारका लागि दिल्ली जानुअघि सिफारिस नलिएको अधिवक्ता गिरीले बताए।

राजनीतिक व्यक्तिले मनलाग्दी उपचार खर्च लिने प्रचलन बढेपछि जनस्वास्थ्य सेवा ऐन, २०७५ ल्याइएको थियो, उनले भने, 'यस ऐनमा नेपालमा सम्भव भएका उपचारका लागि विदेश जाँदा उपचार खर्च नब्यहोर्ने व्यवस्था गरिएको छ।' ऐनको दफा ३० मा कुनै पनि व्यक्तिले विदेशमा उपचार गरेमा सरकारले खर्च उपलब्ध नगराउने भनिएको छ।

कैने पनि व्यक्तिलाई विदेशमा उपचार गर्नुपर्ने भएमा उपचारका लागि लाग्ने खर्च नेपाल सरकारबाट उपलब्ध गराइने छैन, ऐनको दफा ३० मा भनिएको छ। राष्ट्रपति र उपराष्ट्रपतिको सेवा सुविधा सम्बन्धी ऐन, २०७४ को दफा ९ मा पनि नेपालमा उपचार हुन नसकेमा मेडिकल बोर्डको सिफारिसमा विदेशमा उपचार गराउँदा लागेको उपचार खर्च सरकारले ब्यहोर्ने उल्लेख छ।

रोल्पा बस दुर्घटनामा चार जनाको मृत्यु

रोल्पा (प्रस)- रोल्पामा बस दुर्घटना हुँदा चार जनाको मृत्यु भएको छ। दुर्घटनामा १९ यात्रु घाइते भएका छन्। मृत्यु हुनेमा तीन पुरुष र एक महिला छन्। रोल्पाको परिवर्तन गाउँपालिका वाम्नावाबाट दाङको घोराहीका लागि छुटेको ना ५ ख २६१२ नं को बस दुर्घटनामा परेको हो। मृत्यु हुनेमा रोल्पाको माडी गाउँपालिकाका २२ वर्षीय प्रकाश बाँडा, माडी-४ का ५० वर्षीय गोरख डाँगी र उनकी श्रीमती ४५ वर्षीया हस्ता डाँगी र परिवर्तन-३ का

४६ वर्षीय भक्त विक रहेको जिल्ला प्रहरी कार्यालयका सूचना अधिकारी प्रकाश भुसालले जानकारी दिए। दुर्घटनामा परी घाइते हुनेमा रोल्पाको माडी-६ का १४ वर्षीय नवीन बुढा, वडा नं ७ का ६२ वर्षीय कमानसिंह सुनार, रोल्पा नगरपालिका-६ दावौँटाका २५ वर्षीय कमानसिंह घर्तीमगर र माडी-४ का ९ वर्षीय मिलन डाँगी रहेका छन्। अन्य घाइतेमा माडी-६ कोचवाडाका १५ वर्षीय मुकुंश पुन, माडी-२ का २० वर्षीय जितेश बाँडा, सोही ठाउँका २३ वर्षीया हिमानी

घर्तीमगर तथा हिमानी घर्तीमगरको १९ महिनाको छोरा ओल्सन रहेका छन्। अन्य घाइतेमा माडी-४ का ३३ वर्षीया कविता खड्का, कविताको पाँच वर्षका छोरा युस, माडी-४ का २६ वर्षीया मीना डाँगी र माडी-२ का २८ वर्षीया त्रिपना बाँडामगर छन्। दुर्घटनामा परी घाइते हुने अन्यमा परिवर्तन-३ का २४ वर्षीय खुम्बु बुढामगर, त्रिपनी-२ नुवागाउँका १७ वर्षीया पूर्णिमा बुढामगर, सोही ठाउँका १३ वर्षीया सुस्मिता बुढामगर, माडी-२

घर्तीगाउँका ४० वर्षीया विजना घर्तीमगर, माडी-२ घर्तीगाउँका २४ वर्षीय कमल खड्का, रोल्पा नगरपालिका-६ दावौँटाका २४ वर्षीय इन्द्रकुमार घर्तीमगर र दाङको घोराही उपमहानगरपालिका-१९ हापुरका २४ वर्षीय चालक हमाराज वस्नेत रहेका छन्। घाइतेमध्ये तीन जनाको गम्भीर छ। त्रिपनी गाउँपालिका-७ तिला रीचमा बस दुर्घटना भएको हो। बस सडकदेखि करिब १५० मिटर तल खसेको सूचना अधिकारी भुसालले बताए।

काठ दाउरा लिलाम बिज्जी सम्बन्धी सूचना
प्रथम पटक सूचना प्रकाशित मिति: २०८०/०४/२४
यस बुद्ध साव.स.जि.री नपा-२ दोल्खा को वार्षिक कार्ययोजना अनुसार उत्पादित काठ दाउरा...

नेपाल इन्भेस्टमेण्ट मेगा बैंक लिमिटेडको बैकमा धितो राखेको अचल सम्पत्तिहरू लिलाम बिज्जी गर्ने सम्बन्धी १५ दिने अत्यन्त जरूरी सूचना
(प्रकाशित मिति : २०८०/०४/२४)

यस बैंक (साबिक नेपाल इन्भेस्टमेण्ट बैंक लि. र मेगा बैंक नेपाल लि. एक आपसमा गाभिएर बनेको संस्था)का तपसिलमा उल्लेखित ऋणीहरूले यस बैंकबाट उपभोग गर्नुभएको कुनै रकम बैंकबाटै जफत गरी सक्नेगरी बमोजिम तिर्ने बुझाउनुको लागि बैंकबाट पटक पटक मौखिक, लिखित ताकेता गर्दा तथा देहाय बमोजिम विभिन्न मितिमा ऋण, कर्जा चुका गर्न सार्वजनिक सूचना प्रकाशित गर्दा समेत सम्बन्धित ऋणीहरूले ऋण कर्जा तिर्नेतर्फ पूर्ण वेवसाय गरि कर्जा चुका गर्नेतर्फ कुनै पहल नगरेको हुनाले यो लिलाम सूचना प्रकाशित गरिएको छ।

बोलपत्र पेश गर्ने अन्तिम मिति २०८०/०५/०६
बोलपत्र खोल्ने मिति २०८०/०५/०६ दिउँसाँ ३ बजे

Table with 4 columns: क्र.सं, कर्जा शिर्षक, ऋणीको नाम धर. वतन तथा व्यक्तिगत जमानाकर्ताहरूको विवरण, धितो सुरक्षणमा रहेको अचल सम्पत्तिहरूको विवरण. Includes details for various loans and assets.

धितो लेखिदिने तथा व्यक्तिगत जमाना दिनेलाई सूचना :
उपरोक्त व्यहोरा अवागतार्थ अनुरोध गर्दै प्रकाशित सूचनाको म्यादभित्र शिघ्र कर्जा भुक्तानी गरि/गराई आफ्नो सम्पत्तिको उचित संरक्षण गर्नुहुन समेत यसै सूचनाबाट अनुरोध गरिएको छ।

नेपाल इन्भेस्टमेण्ट मेगा बैंक लिमिटेड
बुधबारमार्ग काठमाडौँ, नेपाल, पोष्ट बक्स नं.: ३८९२
फोन नं.: ९७७-०१-४२२२२२२, ४२४२४३०
इमेल: info@nimb.com.np, वेबसाइट: www.nimb.com.np

निक्षेप उपर हकदावी सम्बन्धी ३५ दिने सार्वजनिक सूचना
(सूचना प्रकाशित मिति २०८०/०४/२४ गते)
श्री जित बहादुर फोपाहाडको नाती, श्री मिम बहादुर फोपाहाड/श्रीमती मनमति फोम्बोको छोरा, सुनसरी जिल्ला धरान वडा नं. १० वस्ने श्री खगेन्द्र फोपाहाडको मिति २०८०/०३/१९ गतेमा मृत्यु भएकोले निजको नाममा यस बैकको शाखामा रहेको खाता नं. २५४०२२६५७३००००१ मा मौज्जात रहेको रकम भुक्तानी पाउँ भनि निज खातावालाको श्रीमती गोमा लिम्बु राईले यस बैक शाखामा निवेदन दिनुभएको हुँदा उक्त निक्षेप उपर निज निवेदको बाहेक अन्य कुनैको हकदावी भए यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले ३५ (पैंतस) दिन भित्र अग्रधिकारवाला हकदारहरूले सबुत प्रमाण सहित दावी गर्नु हुन यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ।

मलेसियामा वैदेशिक रोजगारको अवसर
कम्पनी : SOUTHERN LATEX PRODUCTS SDN BHD
पूर्व स्वीकृति मिति २०८०/०८/२४
पूजा स्वीकृति मिति २०८०/०८/२३
LT. No. 279086
चलानी नं. ६०९४६६३

निक्षेप उपर हकदावी सम्बन्धी ३५ दिने सार्वजनिक सूचना
(सूचना प्रकाशित मिति २०८०/०४/२४ गते)
श्री कर्ण हाङ्ग लिम्बुको नाती, श्री मान बहादुर लिम्बु/श्रीमती रानी लिम्बुको छोरा, सुनसरी जिल्ला, घोषा वडा नं ०९, हाल धरान ०५, सुनसरी वस्ने श्री देव कुमार सुब्बाको मिति २०९२/०८/०९ गतेमा मृत्यु भएकोले निजको नाममा यस बैकको शाखामा रहेको खाता नं. २५४०२२६५७३००००२, २५४०२२६५७३००००१ र २५४०२२६५७३००००५ मा मौज्जात रहेको रकम भुक्तानी पाउँ भनि निज खातावालाको श्रीमति पद्मा लिम्बुले यस बैक शाखामा निवेदन दिनुभएको हुँदा उक्त निक्षेप उपर निज निवेदको बाहेक अन्य कुनैको हकदावी भए यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले ३५ (पैंतस) दिन भित्र अग्रधिकारवाला हकदारहरूले सबुत प्रमाण सहित दावी गर्नुहुन यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ।

साउदीमा वैदेशिक रोजगारको अवसर
कम्पनी : S PACK PLASTIC FACTORY COMPANY
पूर्व स्वीकृति मिति २०८०/०८/२३
LT. No. 290567
चलानी नं. ६०९५८२५

नेपाल सरकार
उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय
कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालयको
हक दावी सम्बन्धी सूचना
यस कार्यालयमा मिति २०७७/११/२० मा दर्ता भएको प्रा.लि. नं. २५७२९६ को प्रशिष्टा पोपलिवलिनि क. लि. नामक कम्पनीले दर्ता सारेज गरि पाउँ भनि यस कार्यालयमा निवेदन पेश गरेको हुँदा उक्त कम्पनीले कसैसँगै ऋण लिइएको वा सो कम्पनीको कुनै तिर्नु बुझाउनु पर्ने दायित्व भए प्रमाण सहित हक दावीको लागि ३५ दिन भित्र यस कार्यालयमा दावी गर्न आउनुहुन सम्बन्धित सबैको जानकारीको लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ।

कम्पनी : ESTABLISHMENT AL-ATAMAH AL-JIDA FOR SWEETS
पूर्व स्वीकृति मिति २०८०/०८/२३
LT. No. 290566
चलानी नं. ६०९५८२७

निक्षेप उपर हकदावी सम्बन्धी ३५ दिने सार्वजनिक सूचना
(सूचना प्रकाशित मिति २०८०/०४/२४ गते)
भक्त बहादुर थापाको नाति, नर बहादुर थापाको छोरा, राधिका थापाको पति दाइ जिल्ला, गढवा गा.पा. वडा नं. ०८, (साविक: मधवलिया गा.वि.स. वडा नं. ०९, स्यन्दही) वस्ने पुरन बहादुर थापाको मिति २०७९/१०/२६ मा मृत्यु भएकोले निजको नाममा यस बैकको गढवा शाखामा रहेको वचत खाता नं.१४९००९१५३००००१ मा मौज्जात रहेको रकम भुक्तानी पाउँ भनी निज खातावालाको दाइ डोर बहादुर थापा मगरले यस बैक शाखामा निवेदन दिनुभएको हुँदा उक्त निक्षेप उपर निज निवेदको बाहेक अन्य कुनैको हकदावी भए यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले ३५ (पैंतस) दिन भित्र आफ्नो हक लाग्ने व्यहोरा प्रमाणित हुने सक्नेले सबुत प्रमाण कागजातसहित यस बैकको शाखा कार्यालय गढवामा हकदावी गर्न आउनुहुनेछ।

कतारमा GENVIC ENGINEERING TECHNOLOGIES AND CONTRACTING
रोजगार पूर्व स्वीकृति मिति: 2080.04.23
चलानी नं. ६०९५८३८
LT No. 290612

प्रभाव दैनिक

National Daily

सम्पादकीय

विपद्को तयारी खै ?

साउनको अन्तिम हप्ता लाग्दा मात्र यसपालि भारी वर्षा भयो मंगलबार । रातिबाट भएको वर्षाबाट एकैचोटि विभिन्न क्षेत्र डुबानमा पयो । यतिमात्र हैन वर्षाकै कारण बाढीपहिरो आउँदा विभिन्न क्षेत्र पुग्ने सडक अवरुद्ध भयो, त्यो पनि एकैसाथ । मंगलबारको बाढी र पहिरोमा परी दुई जनाको मृत्यु भएको नेपाल प्रहरीको रिपोर्टमा उल्लेख छ । साँझसम्मको रिपोर्टमा सात जना बेपत्ता भएका छन् । बेपत्ता भएकाहरू भेटिने कुनै छोट छैन । हुन त बाढी नआउँदै राजधानीको सानो खोलामै खसेर मान्छे बेपत्ता हुने देशमा मकवानपुर र धनुषाजस्ता विकट ठाउँबाट बेपत्ता भएकाहरू के भेटिएला र ? तर पनि परिवारमा लास नभेटिन्जेल आश त रहन्छ नै ।

बाढीले काठमाडौंका केही क्षेत्र, पर्सा वीरगञ्जका केही क्षेत्र, भक्तपुरका केही क्षेत्र र बनेपाको पुलबजार क्षेत्र डुबानमा पयो । घाम लागेपछि विस्तारै पानीको सतह घटिसकेको छ । यद्यपि, मध्यरातमा आउने बाढीपहिरोमा परे जोगाउने सरकारको कुनै पूर्वतयारी छैन । विपद्पूर्व तयारी आजको आवश्यकता हो । विकसित देशमा ढुंगा पल्टेर समुद्रमा डुबे के गर्ने भन्ने विषयमा तालिम हुन्छ । हाम्रोमा खोलामा फसे कसरी जोगिने भन्ने तालिमसमेत दिइँदैन सर्वसाधारणलाई । यतिमात्र हैन फसेका व्यक्तिलाई शीघ्र उद्धार गर्ने व्यवस्थासमेत छैन । सबै भर प्रहरीको पर्नुपर्छ । जबकि प्रहरीसँग पनि उद्धारको कुनै पूर्वतयारी हुन्न । सशस्त्र प्रहरी, नेपाली सेनासँग यसबारे अधिक ज्ञान र जनशक्ति भए पनि ती उद्धार कार्यमा आइपुग्न भन्नुपर्छ ।

यसबाटको बाढीबाट सरकारले सिक्नुपर्ने अर्को पाठ हो, महँगी र महामारीको । सहरी जीवन सडकमा निर्भर भइसकेको छ । बाढीले सडक अवरुद्ध पादां तरकारीदेखि खाद्यन्न रोकिन्छन् । जसले गर्दा जनघनत्व भएको ठाउँमा खाद्यन्न वस्तुको अभाव हुन जान्छ । यसले एकै दिनमा महँगी बढ्न सक्छ । यतिमात्र होइन विभिन्न क्षेत्रबाट बगेर आएको फोहोरका कारण महामारीसमेत निम्तन सक्छ । सडक अवरुद्ध हुँदा सहरी क्षेत्रका फोहोर 'डम्पिङ साइट'मा नपुग्दा यसले अर्को महामारी फैलिन सक्छ । यसैले यी विषयमा सरकारले बेलाैमा तयारी गर्नुपर्छ । अर्को कुरा मानवीय जोखिम कम गर्न सरकारले अब मौसम पूर्वानुमानको संयन्त्रमा अझ लगानी बढाउनुपर्ने देखिन्छ । अनि ग्रामीण क्षेत्रमा खतरापूर्व ठाउँमा रहेका बस्तीहरूलाई सुरक्षित स्थानमा सार्ने कार्यक्रमहरू पनि अघि सार्नुपर्दछ । सरकार सिर्फ बजेट बाँडफाँडमा अल्मलिन र नयाँ कार्यक्रमको ढुवाङ फुक्ने हैन । यस्तै सामान्य विषयमा व्यवस्थापन गरी विपद्को तयारीमासमेत लाग्नुपर्छ ।

मनन्योग्य

चाणक्य नीति

पिताजीको दोष यति मात्र थियो कि मगधमा न्यायप्रिय राजाको चाहना थियो। चाणक्यलाई आफ्नो संकल्पको स्मरण भयो। शकटारसँग भने- तात । कुनै प्रकारले पनि मलाई नन्दका दरवारमा पुग्ने प्रबन्ध गर्नुस् किनकि म आफैँ गई उसको शक्ति कति रहेछ हेर्न चाहन्छु ।

शकटारले जवाफ दिए- 'परिसं विधान नन्दको दरवारमा सभा लाग्छ, राज्यको साप्ताहिक समीक्षा हुन्छ । तिम्रो त्यहीँ नन्दको रूप देख्न सकेछौँ ।' यति भनी शकटार दरवारतिर हिँडे ।

विधानको समय स्नान, ध्यानबाट निवृत्त भएर चाणक्य आफ्ना कुटीवाहिर घुमफिर गर्दै थिए विचार-विचारमै मगधको भविष्य निर्णयित गरेजस्तै ।

कुटीदेखि टाढा रथ रोकिएको आवाजले विचारधारा भंग भयो । शकटार आइरहेका रहेछन्, चाणक्य उनको प्रतीक्षामा थिए । शकटारलाई प्रणाम गरी रथमा चढेर उनकै साथ राजभवनतिर प्रस्थान गरे ।

मगधको राजपथ सफा पीडा दुवैतिर ठूलाठूला वृक्ष छाया दिएका निकै अगाडि पुगेपछि, उनीहरू सहरी क्षेत्रमा प्रवेश गरे ठूलाठूला बाटा, रामा वादली र बज्रले निर्मित भवन, बाटामा नानारंगका वस्त्र लगाएका नागरिकले मगधको भव्यतालाई प्रदर्शन गरिरहेका थिए । विधानी समय हुँदा मन्दिरमा

घण्टको मीठो ध्वनि, वेदमन्त्रका उच्चारणको स्वर सुनिन्थ्यो। सूर्य पनि आफ्नो ताम्रवर्ण छाँडेर पूर्ण तेजिलो रूपमा आइसकेका थिए । आफ्नो जन्ममौम मगधको वैभव देखेर चाणक्य मन्त्रमुग्ध भए । १५-१६ वर्षको उमेरमा मगध छाडी तक्षशिला जाँदाको कलिलो अवस्था र अब लगभग ३० वर्षपछि मगध प्रवेश गर्दाका बीचको पर्याप्त अन्तरको अनुभव उनले गरिरहे। यतिकैमा कतिखेर मगधको राजधानीमा आइपुगियो। भन्ने पत्ते लागेन, रथ रोकिएपछि मात्र चाणक्यले आफू मगधको राजधानीभित्र पुगेको थाहा पाए ।

मगधको राजमहलले आफ्नो कथा आफैँ भनिरहेथ्यो । राता, सेता संगमरमरमा अनुपम वास्तुकलायुक्त कलाकृतिहरू नै यसका प्रमाण थिए राजमहलमा । व्यवस्थित ठाउँमा वगैँचा र फोहराले महलको शोभा दुई गुणा बढाएको थियो । राजमहल जाने बाटोका धेरै ठाउँहरूमा हतियारले सुसज्जत सैनिक सतर्क भई खडा थिए । रथ रोकिनासाथ चाणक्य ओर्लिए, साथै शकटार पनि शकटारसँगै उनले राजमहलमा प्रवेश गरे । पहिले शकटारलाई अभिवादन गरे, राजदरवारमा अतिथिहरू बस्ने आसनपट्टि चाणक्यलाई बसाले । शकटार आफू स्वयंभू भन्ने राजकीय व्यक्तिपट्टिको पत्तिको अलग आसनमा बसे । क्रमशः

कहिलेसम्म पहिचानकै खोजी ?

वैज्ञानिक समाज विज्ञान प्रविधिको सहायताले अरू ग्रहहरूमा मानव अस्तित्वको खोजीमा छ । तर, नेपाली समाजमा मानवशास्त्रीय अध्ययन पनि राम्ररी हुन सकेको छैन । यसले गर्दा समाजमा पहिचानको संकट अहिलेसम्म देखापर्ने गरेको छ । 'म यो समुदायको हुँ' भन्दा पनि पहिचान दिन गाह्रो मान्ने राज्य व्यवस्था अझै छ । यस विषयमा हुम्लाका 'जाड' र 'व्यासी' का बारेमा सोधखोज गर्न खोजिएको छ ।

हुम्लाको जडान क्षेत्रका भोटचा लामा र तामाङ थर लेख्ने तथा बीच भागमा बसोबास गरेका व्यासी जनजाति हुन् । जनजाति भन्नाले आफ्नो मातृभाषा र परम्परागत रीतिरिवाज भएको तर चार वर्णाश्रम व्यवस्थाभित्र नपर्नेहरू जनजाति हुन् । जनजाति नेता सुरेश आलेमगरका अनुसार सामान्यतया: सामूहिक जीवनपद्धति एवं मातृ सत्तात्मक समाजका केही अवशेषहरू विद्यमान रहेको र हालसम्म पनि पिछ्छिडिएको अवस्थामा रहेकालाई जनजाति भनिन्छ । आदिवासी जनजाति महासंघको वर्गीकरणमा भोटचा समुदाय सीमान्तकृत समूह र व्यासी सुविधा वञ्चित समूहमा पर्दछन् ।

दरा खोलाको पहिचान

तिल, हल्जी र जाडका तीन गाउँलाई लिम्याल भन्ने गरिन्छ । लिमी नेपालीकरण गरिएको शब्द हो । भोटचा भाषामा लेमी भन्ने हुन्छ । 'ले' को अर्थ दुई खोलाको बीच र 'मी' को अर्थ मान्छे भन्ने हुन्छ । शाक्य र लिड खोलाको बीचमा गुम्वापोक नै लेमीको केन्द्र हो । लेमीवासी त्यस ठाउँलाई छान्जो भन्दछन् ।

तांगिनदेखि केमीसम्मका आठ गाउँलाई साठी खोल्या भनिन्छ । सायद यस क्षेत्रमा साठी खोला छन् । याल्वाङदेखि यारीसम्मको सात गाउँलाई सात थपाल्या भनिन्छ । बुराउँस्यादेखि दोजामसम्मका गाउँहरूलाई वार्थपाल्या भन्ने गरिन्छ । विशेष बरगाउँको प्रभावले वार्थपाल्या हुँदै वार्थपाल्या भन्ने गरिएको छ । बराई, रादेउ-फुचा, भुवा-कलास र पुमाको चार गाउँलाई चार थपालो भन्ने गरिन्छ । चरिगाउँदेखि नेप्कासम्मका गाउँहरूलाई छविस् दरा भन्ने गरिन्छ । दाम क्षेत्रलाई देउली दरा भनेर चिनिन्छ । गल्वा दरालाई पन्ध्रविस्वा भन्ने चलन छ । यस प्रकारले तल्लो क्षेत्रलाई ताँजा मैला दरा भन्ने गरिन्छ । उनापानीदेखि खगालगाउँसम्म स्याँलीपाखा भनिन्छ भने गोफादेखि खर्पाल गाउँसम्मलाई पारी पाखा भन्ने गरिएको छ ।

पुरानो हुम्लाको यो पहिचान अहिले राजनीतिक रूपमा एक संघीय निर्वाचन क्षेत्र, दुई प्रदेश र सात पालिकाको रूपमा चिनाउने प्रयास भएको छ । प्रदेश (क) मा सर्केगाड, चंखेली, अदानचुली र ताँजाकोट पर्दछन् भने प्रदेश (ख) मा नाम्खा, सिमकोट र खार्पुनाथ पर्दछन् ।

जाड-व्यासीको पहिचान

पूर्वसांसद छक्कबहादुर लामाले पहिचानको सवालमा आफू यासाँगुम्वा जस्तो भएको बताउँदै आउनुभएको छ । उहाँले आफू छवाडाबाट कसरी छक्कबहादुर भएँ भन्ने कुरा लेख्ने र भन्दै आउनुभएको छ । २०८० वैशाख ३ गते नाम्खा गाउँपालिकाको केन्द्र याल्वाङमा मैले नाम्खावासीसँग प्रश्न गरेको थिए, 'के भोटका सबै वासिन्दा लामा हुन् ?' केमी पुरदा त्यहाँका शिक्षकहरूले पहिरो गरी चासो व्यक्त गर्नुभयो । तातोपानी आधारभूत विद्यालयका शिक्षकहरू कुन्साङ, पेमा थाचिन र फुञ्जोकले सोही प्रसंग उठाउनुभयो । छलफलमा केमीका पूर्ववडाध्यक्ष डाल्वा, समाजसेवी कालीबहादुर, स्थानीयवासी सुनाम दोर्जा र उज्ज्वल थपिनभयो ।

भोटका सबै नागरिकलाई अहिलेसम्म सबैलाई लामा र कसैकसैलाई तामाङ लेख्न लगाइएको छ । वास्तवमा लामा त गुम्वाको प्राञ्जिक पद हो । छलफलबाट थाहा भयो कि भोट क्षेत्रमा बसेका लामा र तामाङ थर लेख्नेहरूले आफ्नो पहिचानसहितको थर लेखाउन चाहने रहेछन् । तर, प्रशासनले त्यो थरलाई मान्यता नदिएर उनीहरू पहिचानपीडित भएका रहेछन् । यसले आत्मसम्मानमा ठेस लागेको रहेछ ।

त्यसो भए भोटचा समुदायको थर के हो ? भनी सोधखोज गर्नुपर्ने भयो । नाम्खाका बुद्धिजीवी सूर्य लामाका अनुसार मुचु गाउँमा ठकी, टेवा, दावा, ग्याल्युतलगायत छन् । धाँ टोलका अनुसार चाला गाउँमा रावा, ग्याल्युत, दावा, टेवा र छत्याल छन् । थुप्देन ग्याप्चो लामाका अनुसार तुम्कोटमा खुन्दुङ, टेवा, ग्याल्युत र भण्डारी छन् । यस्तै

यारी र न्याममा रहेको पाइन्छ ।

केमीका शिक्षक तथा स्थानीय समाजसेवीहरूले दिएको जानकारी अनुसार याँगार गाउँमा टेवा र छत्याल छन् । नाम्खा गाउँपालिकाको केन्द्र याल्वाङमा ग्याल्युत, टेवा र छत्याल छन् । केमी गाउँमा टेवा, दावा, लुलुकोर्जा, रावा, ग्याल्युत, धव, पुयु, सेरिङ काप्ताक छन् । च्यादुक गाउँमा टेवा र सेरिङ काप्ताक छन् । गारपारीमा टेवा, दावा र पुयु छन् । हेफ्कामा टेवा, दावा र पुयु छन् । धिगामा दावा, टेवा, ग्याल्युत र पुयु छन् । तांगिनमा टिउकेवा, ग्याल्युत र पुयु छन् । खगाल गाउँमा ग्याल्युत, टेवा, दावा र सेरिङ काप्ताक छन् । खोल्सीमा रावा, फुटव र पुयु छन् ।

आफ्नो समुदायको जानकारी टिपोट गरेको देखेर केमीका ६० वर्षीय सुनाम दोर्जाले आफू टेवा भएको जानकारी दिनुभयो । आफूहरू तिब्बतबाट आएको संस्कारगत जानकारी दिँदै प्रत्येक वर्ष माघ १५ गते मानी खेल्ने गरेको र त्यस समयमा सातुको पोतला दरवार बनाएर पूजा गर्ने गरेको बताउनुभयो ।

नेपाली नागरिकता बनाउँदा तिल र जाड गाउँकाले लामा तथा हल्जी गाउँवासीले तामाङ लेख्ने गरेका छन् । लिमी वडाका अध्यक्ष पाल्जोर तामाङका अनुसार लेख्ने के लेख्यो ? केही थाहा छैन । यसले के काम गर्छ ? त्यो पनि थाहा छैन भनेर अनभिज्ञता प्रकट गर्नुभयो ।

सिमकोट गाउँपालिकाका प्रथम अध्यक्ष पदमबहादुर लामा र हिमाली भोटचा लामा मोर्चाका नेता नरजङ लामाका अनुसार बुराँउस्यामा दावा, टेवा, फेवा, ख्युङ्वा, तोलाम, लासेल र टोङटोत छन् । तोर्पामा फेवा, ख्युङ्वा, खाङसार र पाल छन् । लाङ दुमा लामा र अमलेखी छन् । हुटिकमा पनि त्यस्तै छ । बरगाउँमा छुवा, डुवा र रोकाया छन् । लिमाटाङ, तुम्बिङ, दोजाम र वैजीवाडा गाउँमा दावा, टेवा, खन्त्या, रोकाया, कल्याल र छत्याल छन् । उल्लेखित गाउँहरूमा कहीं कतै ठकुरी र क्षेत्रीका थर हुनुको खास कारण ती थरवालाहरूले भोट क्षेत्रका महिलासंग विहेवारी गरी बस्नु वा टिमा (अवैध सन्तान) जन्माउनुसँग सम्बन्धित छ ।

भोटचा बस्तीको नाम नेपाली भाषामा लेख्नेहरूले शुद्ध लेख्न नजानेको देखिन्छ । अहिलेको बुराउस्या (टाङसेट), बरगाउँ (पारखाङ), तोर्पा (तोत्पा), लिमाटाङ (न्ययटाङ) हो । कोफ्टमा लेखिएको नाम चाहिँ स्थानीय समुदायले भन्ने गाउँको नाम हो । जडान क्षेत्रका गाउँ ठाउँ तिब्बतको विभिन्न ठाउँबाट आई बसेका बस्तीहरू हुन् । बरगाउँमा तिब्बतको पार्का छुचु, तोर्पालाल कृगा तोत, लिमाटाङी र दोजामी चाङवाट आएका हुन् भन्ने गरिन्छ ।

भोटचा कालीबहादुरले आफ्नो थर दावा हो भनेर जानकारी दिनुभयो त्यसरी सबैले आफ्नो थर भन्न सकिरहेका छैनन् । जडान क्षेत्रका नेतामध्ये पूर्वसांसद छक्कबहादुरको थर फेवा हो । संविधानसभा सदस्य छिमी दोर्जाको थर तोक्लाम हो । प्रतिनिधिसभा सदस्य छिरिङ डम्बुलको थर खाङसार हो । प्रदेशसभा सदस्य जम्कितको थर ख्युङ्वा हो । नाम्खा गाउँपालिका अध्यक्ष प्रेमबहादुर लामाको थर दावा हो । सिमकोट गाउँपालिका पूर्वअध्यक्ष पदमबहादुरको थर पनि दावा हो । हिमाली भोटचा लामा मोर्चाका नेता नरजङको थर तोक्लाम हो ।

यस्तै पहिचानको संकट व्यासीहरूमा छ । व्यासी समुदायमा भोटचा समुदायको जस्तो थर पहिचानमा समस्या छैन । तर, समाजशास्त्रीय अध्ययनअनुसार उनीहरूलाई व्यासी हुन् भनेर वैधानिकता दिइएको छैन । पहिले व्यासीहरूको छुट्टै भाषा थियो, अहिले लोप भएको छ । जन्मदेखि मृत्युसम्मको आफ्नो छुट्टै संस्कार र संस्कृति छ । ठकुरी, वाहुन, क्षेत्री र दलितले गाली गर्दा व्यासी भने पनि जनगणनामा खस क्षेत्रीमा समावेश गर्ने गरेको पाइएको छ ।

यसैले उनीहरूले जिल्ला प्रशासन कार्यालयबाट आफू जनजाति भएको बताउँदा पनि आवश्यक सिफारिस पाइरहेका छैनन् । राज्यको नजरमा दाचुलाका सौकामात्र व्यासी हुन् भन्ने छ । दाचुलाका व्यासीहरू आफूहरू 'रङ' भएको बताउँछन् भने हुम्लाका व्यासीहरूले आफूलाई 'थपाल्या' भन्ने गर्दछन् । यो उनीहरूको क्षेत्रगत पहिचानको शब्दावली हो ।

हुम्लाका व्यासी गाउँहरूमा सिमकोट गाउँपालिकाको स्याङा र साँतामा बुढा, रोकाया, बोहरा र ऐडी बस्छन् । चरी गाउँमा

बुढामात्र छन् । खार्पुनाथ गाउँपालिकाको गोफामा ऐडी, बुढा र रोकाया छन् । रायामा रावल र बुढा छन् । दुर्पामा बुढा, ऐडी र रोकाया छन् ।

सर्केगाड गाउँपालिकाको भुवा कलासमा रोकाया छन् । कुतीमा बुढा छन् । बराङमा रोकाया, बुढाथोकी र ऐडी छन् । रोङकोट जाञ्ज्वारामा बुढा छन् । रादेउमा रोकाया, ऐडी, बुढा र तामाङ छन् । फुचामा ऐडी र बुढा छन् । चंखेली गाउँपालिकाको पुमामा बुढा, ऐडी र रोकाया छन् । चरिगाउँमा बुढा र शिरा छन् । कोर्कामा बुढा छन् । मेल्छाममा बुढा, शिरा र तामाङ छन् । मेखालमा ऐडी, रोकाय र बुढा छन् । नेफ्कामा तामाङ छन् । नेफ्काका तामाङहरूले आफूलाई कल्याल र बारकोटचा शाही भएको बताउँछन् ।

अदानचुली गाउँपालिकाको डाँडा पाल्समा बुढा, कटेल र गुरुङ छन् । वारीगाउँमा ऐडी, रावल र बोहोरा छन् । पाल्समा पुन छन् । पुन मगर हुन् । तर, व्यासीसँग विहेवारी चलाएर बसेका छन् । लिस्यामा बुढा छन् । ओखाडीमा बुढा छन् । गोरपाटामा कटेल छन् । हिल्सा रूखमा गुरुङ र बुढा छन् । कोर्कामा बुढा छन् । डमकुँमा पुन छन् । यसैगरी ताँजाकोट गाउँपालिकाको पाँदामा रोकाया, बुढा, रावल, बोहोरा, ऐडी, वैजी र स्याङ्कु छन् । शोरीमा रोकाया छन् । भदौरामा रावल, बोहोरा र ऐडी छन् । लोटपाटामा बुढा, वैजी र स्याङ्कु छन् । डफ्का, चिही र साँतीमा बुढा मात्र छन् । मासपुरमा बुढा र रोकाया छन् ।

भइरहेको पैरवी

विगतमा आफू सानो हुन नचाहने, सानो बनाएको देख्न नचाहने र अनावश्यक विभेद सहने पनि त होइन जस्ता कुराले पहिचानका मुद्दा ओभरलेमा परेको थियो । समाजमा पौरख देखाउनेहरूले जात बढाउन पाएको पनि देखेका छौँ । मुख्य कुरा राज्यसत्तासँगको पहुँच हुनु र नहुनुसँग सम्बन्धित छ । अहिले अभिव्यक्ति स्वतन्त्रता पाइएको छ । तर अभिलेखीकरण गर्ने र प्रमाणित गर्नेहरूले पहिचानको मर्म बुझेका छैनन् । समाजशास्त्री डोरबहादुर विष्टले 'सबै जातको फूलबाहु' त्यतिकै लेखेका होइनन् । सम्फना रहोस्, श्री विष्टले खसवारे लेखेको पूर्ववत् धारणा सच्याउने बेला जन्माको चौधविंश दरा पुगेर पाप पखाल्न पाएको अनुभूति गर्नुभएको थियो । दुःखको कुरा उहाँ त्यहीबाट हराउनुभयो । थप कुरा उजागर हुन पाएन ।

हिमाली भोटचा समुदायका लागि भोट लामा मुक्ति मोर्चा र थपाल्या व्यासी समुदायका लागि थपाल्या व्यासी मुक्ति मोर्चाले समुदायगत हक हितका लागि आवाज उठाइरहेको छ । यस पक्षिकारबाट 'खस व्यासी थपाल्याको नलेखिएको इतिहास' प्रकाशित हुँदा धेरैले अचम्म मानेका थिए । थपाल्या व्यासी राष्ट्रिय मुक्ति मोर्चा गठन भएपछि हुम्लामा पनि व्यासीहरू छन् भन्ने बोध सवैतिर भयो । आदिवासी जनजाति आयोगमा सूचीकृत गर्न पहल गर्नेदेखि विभिन्न मञ्चमा थपाल्या व्यासी समुदायको हक हितका पक्षमा पैरवी गर्ने काम भइरहेको छ ।

अझै पनि भोट क्षेत्रका जाडहरूले निर्वाधरूपमा आफ्नो थर उल्लेख गर्ने वातावरण बनेको छैन । यस्तै आफ्नो पहिचानले वैधानिकता नपाउँदा थपाल्या व्यासीहरूले पाउनसक्ने सेवा सुविधाबाट वञ्चित भएका छन् । हुम्लामा जनजाति भनेका लामामात्र हुन् भन्ने पनि भ्रम छ । वास्तवमा भोटचा समुदाय दुई पालिकाको २१ गाउँमा बसोबास गरिरहेका छन् भने उनीहरूको करिब सात हजार जनसंख्या रहेको छ । यस्तै व्यासीहरू छ गाउँपालिकाको ३८ गाउँमा बसोबास गरिरहेका छन् । उनीहरूको जनसंख्या करिब १६ हजार रहेको छ ।

योगी नरहरिनाथका अनुसार कुनै जमानामा कर्नालीको हिमाली क्षेत्रमा वन मान्छे (मान्छे), पहाडमा कुसुण्डा र तल महाभारत क्षेत्रतिर राउटचाको बसोबास थियो । आज उनीहरूमध्ये एक हुल राउटचा मात्र जीवित छन् । हामी मानव जातिको कुरा गर्नेहरूले सुरुमा पहिचान दिन अभिप्रेरित गर्छौं र गर्नुपर्छ । यसका लागि हरेक क्षेत्रबाट माथि उठाउन समावेशी तथा समानुपातिक प्रतिनिधित्व गराउन लगाउँछौं । उनीहरू र अरू समुदायको बीचमा समुदायगत भिन्नताकै कारण उचनिच छ भने त्यो व्यवहार मेटाउन चाहन्छौं । यसैले समुदायले चाहेको पहिचान दिनलाई सम्बन्धित अधिकारीहरू किन अलमल छन् ? रासस

(लेखक नेपाल विकास अनुसन्धान प्रतिष्ठानका सदस्य हुन्)

▶▶ डा. दीपन्द्र रोकाया

विगतमा आफू सानो हुन नचाहने, सानो बनाएको देख्न नचाहने र अनावश्यक विभेद सहने पनि त होइन जस्ता कुराले पहिचानका मुद्दा ओभरलेमा परेको थियो । समाजमा पौरख देखाउनेहरूले जात बढाउन पाएको पनि देखेका छौँ । मुख्य कुरा राज्यसत्तासँगको पहुँच हुनु र नहुनुसँग सम्बन्धित छ । अहिले अभिव्यक्ति स्वतन्त्रता पाइएको छ । तर अभिलेखीकरण गर्ने र प्रमाणित गर्नेहरूले पहिचानको मर्म बुझेका छैनन् ।

—०००—

हामी मानव जातिको कुरा गर्नेहरूले सुरुमा पहिचान दिन अभिप्रेरित गर्छौं र गर्नुपर्छ । यसका लागि हरेक क्षेत्रबाट माथि उठाउन समावेशी तथा समानुपातिक प्रतिनिधित्व गराउन लगाउँछौं । उनीहरू र अरू समुदायको बीचमा समुदायगत भिन्नताकै कारण उचनिच छ भने त्यो व्यवहार मेटाउन चाहन्छौं । यसैले समुदायले चाहेको पहिचान दिनलाई सम्बन्धित अधिकारीहरू किन अलमल छन् ?

गायक राजेशपायल राईको स्वरमा रहेको गीत 'जानु ए जानु' को अफिसियल म्युजिक भिडियो सार्वजनिक भएको छ । गीतमा विनोद पछाईको संगीत, जानुका ढकालको शब्द, महाराज थापाको एरेन्ज र मिन विष्टको मिक्सिङ तथा मास्टरिङ छ । भिडियोमा मोडल आभा थापा र बन्दीप्रसाद तिवारी फिचर्ड छन् । नवगरी इन्टरटेन्मेन्टको प्रस्तुती रहेको भिडियोमा आभा र बन्दीलाई रोमान्टिक भावमा देखाइएको छ । निरान धिमेरेको सम्पादन तथा निर्देशन रहेको भिडियोमा राजीव समरको कोरियोग्राफी, उत्तम हुमागाईको छायांकन र सुवास तिम्बिसनाको भेकअप छ ।

बुधवार, २४ साउन २०८० (Wednesday, August 9, 2023)

कोरोनापछि प्रज्ञा भवनमा पहिलो गाईजात्राको तयारी

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- कोरोना महामारी पछिको पहिलो गाईजात्रा प्रज्ञा भवन, कमलादीमा आयोजना हुने भएको छ । ८० सालको गाईजात्रा नाम दिइएको यो कार्यक्रम भाद्र १३ गतेदेखि १८ गतेसम्म आयोजना हुनेछ । गाईजात्रा कार्यक्रमको आयोजक ब्राण्डवर्थ प्राली रहेको छ । मनोज गजुरेल, शैलेन्द्र सिंघडा, टीका भण्डारी, सुबोध गौतम, मेक्सम गौडेल, सुन्दर खनाल 'चिप्लेटी अंकल', सीता न्यौपाने, राधिका कंडेल, दीपक प्रसाद आचार्य 'काक्', प्रभात लामा, रुविना अधिकारी लगायतका कलाकारहरूले ८० सालको गाईजात्रामा दर्शनहरूलाई हँसाउनेछन् ।

जेसीस, लायन्स लगायतका संस्थाहरूसँगको सहकार्यमा ब्राण्डवर्थ प्रालीले उपत्यका बाहिर पनि '८० सालको गाईजात्रा' आयोजना गर्दै छ । विराटनगर, बर्दibas, चन्द्रनिगाहपुर, सैनामैना, दाङमा कार्यक्रम हुने पक्का भईसकेको छ । साथै अन्य सहरमा पनि '८० सालको गाईजात्रा' आयोजना हुनेछ । कोरोना महामारीका दुईवटा वर्षमा पनि डिजिटल गाईजात्रा गरेर दर्शनलाई मनोरञ्जन र मोटिभेसन गरेको यस प्राली यस पटक पनि रङ्गमञ्च संगसँगै टेलिभिजनमा पनि 'डिजिटल गाईजात्रा' प्रसारण गर्नेछ । ७ एपिसोडमा प्रसारण हुने 'डिजिटल गाईजात्रा'को पोस्ट प्रोडक्सन सकेर कलाकारहरू रङ्गमञ्चमा हुने '८० सालको गाईजात्रा'को रिहर्सलमा व्यस्त छन् ।

योगाज र तिलस्मीले ल्याए 'राजा ल्याऊँ देश बचाऊँ'

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- 'राजा आउँ देश बचाउँ' राजसंस्था पक्षधरहरूले सडक आन्दोलन गर्दा सबैभन्दा बढी लगाउने नारा हो । यही नाराबाट गीत समेत बनेको छ । सर्लाहीका गायक योगाज राजनले यो गीत निर्माण गरेका हुन् । युट्युबमा सार्वजनिक गीतमा राजनलाई तिलस्मी खड्काले स्वर दिएकी छन् । तिलस्मी राजनकी छोरी हुन् । राजसंस्था पुनर्स्थापना निमित्त भएका आन्दोलन, राजा महेन्द्रदेखि पारससम्मका भिडियो फुटेज तथा राजसंस्था पक्षधर विभिन्न नेताहरूका भाषणका क्लिपहरूसमेत राखेर भिडियोलाई रोचक बनाइएको छ । गायक खड्काले देशमा राष्ट्रिय एकताको प्रतिकका रूपमा राजसंस्थाको आवश्यकता जनतालाई थप महसुस गराउन यो गीत ल्याएको बताए । गीतले बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूले जनतालाई चर्को ब्याजदर शोपरेर मर्नु न बाँच्नुको अवस्थामा पुन्याइरहेको अवस्थालाई पनि बोलेको छ । २०७७ सालमा उनले 'गौरी चिनाजानी' नामको गीत ल्याएका थिए । त्यसको ६ वर्षपछि २०६३ सालमा

उनले 'स्कूल क्याम्पस' नामको दोस्रो एल्बम सार्वजनिक गरे । दुवै एल्बमका गीतहरू विशुद्ध मनोरञ्जनात्मक थिए । तिलस्मीले २०७६ सालमा पौडी खेलाडी

गौरीका सिंहमा समर्पित गीत 'हिप हिप हुर्र गौरीका' मा स्वर दिएकी थिइन् । गौरीकाले खेल्मा ४ स्वर्णपदकसहित नौवटा पदक जितेकी थिइन् ।

गीतमा शब्द र संगीत राजनकै छ । डीजेएलएक्स पौडेलको एरेन्ज रहेको गीतको भिडियो निर्देशन र सम्पादन अरुण लम्सालले गरेका छन् ।

माघमा सच्यो 'नम्बरी सुन'

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- राजु गिरी निर्देशित फिल्म 'नम्बरी सुन'को रिलिज गरेको छ । भदौ १ गते रिलिज हुने भनिएको यो फिल्म सर्रेर आगामी माघ १९ गते पुगेको छ । फिल्म युनिटले नयाँ मितिसहितको पोस्टर सार्वजनिक गर्दै फिल्म सरेको जानकारी दिएको हो । नारायण खाती प्रस्तुतकर्ता रहेको फिल्ममा गौरव पहाडी, नम्रता सापकोटा, सरोज खनाल, गौरव दर्पण, बुद्धि तामाङ, राजाराम पौडेल, विनोद न्यौपाने, किरण नेपाली, राजेन्द्र खड्गी, सविन वास्तोला, गीता अधिकारीलगायत कलाकारको अभिनय छ ।

सुवर्ण शिभास् फिल्मसको ब्यानरमा निर्माण भएको फिल्ममा सरोज खाती, सविन खाती र मनोज रिजालको लगानी छ । यो फिल्मको छायांकन लमजुङको भुजुङ खोला, बेटौडा, काठमाडौंका विभिन्न ठाउँमा गरिएको हो । दिव्य सुवेदीले छायांकन गरेको फिल्ममा गीतमराज खड्काको सम्पादन, अर्जुन पोखरेल र सन्तोष श्रेष्ठको संगीत, रामजी लामोछानेको नृत्य, समीर मियाँको भिएफएक्स, दिव्य सुवेदीको छायांकन, देव महर्जनको ड्रन्ड, विनोद भुजेलको ब्याकग्राउन्ड स्कोर, मनोरञ्जन श्रेष्ठको कलर करेक्सन छ । फिल्मलाई काठमाडौं उपत्यकामा जिपिए रूप र उपत्यका बाहिर एफडी कम्पनीले वितरण गर्दै छ ।

रंगशाला

एफसी कप छनोट

पारोविरुद्ध मच्छिन्द्रको रोमाञ्चक जित

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- एफसी कप अन्तर्गतको खेलमा नेपालको मच्छिन्द्र क्लबले भुटानी क्लबलाई पराजित गर्दै आई लिग क्लब मोहन बगानसँगको भेट पक्का गरेको छ । दशरथ रंगशालामा प्रारम्भिक चरणको खेलमा भुटानको पारो एफसीलाई ३-२ गोल अन्तरले हराउँदै मच्छिन्द्रले आगामी अगष्ट १६ मा हुने मोहन बगानसँगको भेट पक्का गरेको हो । मच्छिन्द्रको जितमा विमल घर्ती मगर, आयुश घलान र

अफज ओलावालेले गोल गरे । खेलका सुरुवाती अग्रताले पारोले बनाएको थियो । खेलको ७ औं मिनेट मच्छिन्द्रको डिफेन्डिङ लाइन कमजोरीको फाइदा उठाउँदै काजु होमाले पारोलाई सुरुवाती अग्रता दिलाएका थिए । खेलको १२ औं मिनेटमा विमल घर्ती मगरले बराबरी गोल फर्काए । आयुश घलानको क्रसमा उनले हेडर मार्फत बराबरी गरे । खेलको १५ औं मिनेट मच्छिन्द्रले खेलमा अग्रता बनाउन सफल रह्यो । विमलको पासमा आयुशले

मच्छिन्द्रका लागि दोस्रो गोल गरे । खेलको ३९ औं मिनेटमा अफिस ओलावालेले मच्छिन्द्रका लागि तेश्रो गोल गरे । ओमोलाजा करिमको क्रसमा ओलावालेले सेकेन्ड बार च्याप्टे हेडर मार्फत गोल गरे । पहिलो हाफमा पारो माथि मच्छिन्द्रले दबाव बनाएको थियो । तर, दोस्रो हाफमा मच्छिन्द्र माथि पारोले दबाव बनाउन सफल रह्यो । खेलको ६१ औं मिनेटमा मच्छिन्द्रका डिफेन्डर छिरिङ गुरुङलाई विट गराउँदै पारोका इभान आसान्टेले गोल गर्दै अग्रता ३-२ मा फारे ।

इन्जुरी समयमा गोलरक्षक विट भएको अवस्थामा विमल घर्ती मगरले खाली पोष्टमा जाली चुमाउन चुके । खेलको २३ औं मिनेटमा पारोका कर्मा क्षेत्रमले पहिलो कार्ड प्राप्त गरे । आयुश घलानलाई फाउल गरेपछि मुख्य निर्णायक गो डू लेनले क्षेत्रमलाई कार्ड देखाए । ४५ औं मिनेटमा पारोका डिफेन्डर कोरा कोनेलाई फाउल गरेपछि अफजले पहिलो कार्ड प्राप्त गरे । खेलको प्लेअर अफ दि म्याच विमल घर्तीमगर चुनिने ।

किंग्स कप पुरुष भलिबल

पुलिस, गण्डकी र जिएमको विजयी सुरुआत

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- दोस्रो संस्करणको किंग्स कप पुरुष भलिबल प्रतियोगितामा नेपाल पुलिस क्लब, गण्डकी प्रदेश र जिएम समाजले विजयी सुरुआत गरेको छ । मंगलबारबाट सुरु प्रतियोगिताको पहिलो दिन वर्षाका कारण सुरु हुन ढिला भएको थियो । ढिला सुरु हुँदा पहिलो दिन ४ मध्ये ३ खेल मात्र भयो । प्रतियोगिताको पहिलो खेलमा विभागीय टोली नेपाल पुलिस क्लबले जित हात पारेको हो । पुलिस क्लबले नेपाल गणतान्त्रिक महासंघलाई ३-० को सोभ्रो सेटमा पराजित गरेको हो । पुलिसले महासंघलाई २५-१४, २५-१३ र २५-२० ले पराजित गरेको हो । दोस्रो खेलमा खोटाङ नेशनल युवा संघलाई पराजित गरि जिएम समाजले सुखद सुरुआत गरेको थियो । जिएम समाज २५-२०, २०-२५, २५-१८ र

२५-२३ सेटमा विजयी भएको थियो । त्यस्तै तेश्रो खेलमा आयोजक किंग्स क्लब काठमाडौंलाई पराजित गरि गण्डकी प्रदेशले सुखद सुरुआत गरेको छ । आयोजक किंग्स क्लबलाई गण्डकीले ३० को सोभ्रो सेटमा पराजित गरेको हो । २५-१७, २५-१६ र २५-२३ को सेटमा गण्डकी विजयी भएको हो । चौथो खेल समय अभावका कारण हुन सकेन । मंगलबार हुन नसकेको खेलसहित बुधवार पाँच खेल हुनेछ । प्रतियोगितामा ८ वटा टोलीको सहभागिता रहने छ । सहभागी टोलीलाई समूह ए र बी मा विभाजन गरिएको छ । समूह ए मा आयोजक किंग्स क्लब सहित खोटाङ नेशनल युवा संघ, गण्डकी प्रदेश र जिएम समाज रहेका छन् । यस्तै समूह बी मा विभागीय टोलीहरू नेपाल पुलिस र नेपाल एपीएफ क्लब तथा कोशी प्रदेश र नेपाल गणतान्त्रिक महासंघ रहेका छन् ।

प्रत्येक समूहका शीर्ष दुई टोलीले सेमिफाइनलमा स्थान सुरक्षित गर्ने छन् । नेपाल भलिबल संघको रिवक्यूमा भएको यस प्रतियोगितामा संघले प्राविधिक सहयोग प्रदान गर्नेछ । प्रतियोगिताको अनुमानित बजेट १७ लाख रहेको छ । आयोजक क्लबका महासचिव लक्ष्मण काफ्रीका अनुसार पुरस्कार तर्फ मात्र ४ लाख रकम खर्च हुनेछ । प्रतियोगितामा प्रथम हुने टोलीले २ लाख २ हजार नगद प्राप्त गर्दा दोस्रो हुनेले १ लाख १ हजार नगद प्राप्त गर्ने छन् । तेश्रो हुनेले नगद रु ५० हजार ५ सय र सातवनाले रु २२ हजार २ सय प्राप्त गर्ने छन् । प्रतियोगिताको सर्वोत्कृष्ट खेलाडीले ८ हजार नगद पुरस्कार पाउने छ । हरेक विधाका उत्कृष्ट खेलाडीले जनही ३ हजार नगद पुरस्कार पाउने छ । प्रतियोगिताका सबै खेल नयाँ बसपार्कमा रहेको डोरपाटन भलिबल प्रशिक्षण केन्द्रमा हुनेछ ।

महिला विश्वकप

क्वाटरफाइनलको समीकरण पूरा

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- अस्ट्रेलिया र न्युजिल्यान्डमा जारी फिफा महिला विश्वकपको अन्तिम प्रि-क्वाटरफाइनल खेल सम्पन्न भएसँगै क्वाटरफाइनल समीकरण पूरा भएको छ । मंगलबार भएका दुई खेलमा जित हात पाउँदा फ्रान्स र कोलम्बिया क्वाटरफाइनलमा प्रवेश गरेका छन् । मंगलबार भएको अन्तिम प्रि-क्वाटरफाइनल खेलमा मौरक्कोलाई ४-० ले हराउँदै फ्रान्स अन्तिम आठमा पुगेको हो । फ्रान्सका लागि युजेनी ले सोमेरले दुई तथा काडियाटो डिएनी र केन्जा डालीले समान १/१ गोल गरिन् । पहिलो हाफमा तीन गोलको अग्रता बनाएको फ्रान्सले दोस्रो हाफमा एक गोल थप्दै जित दर्ता गरेको हो । १५औं र ७०औं मिनेटमा

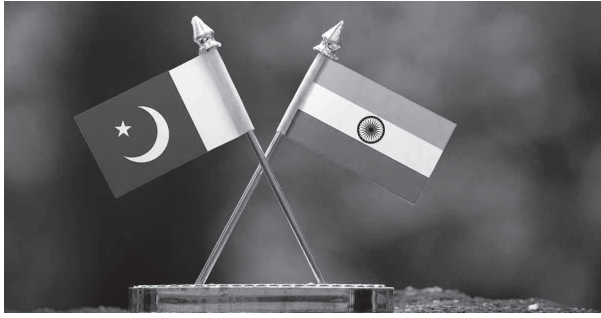
काडियाटो डिएनीले तथा २०औं मिनेटमा केन्जा डाली र २३औं मिनेटमा युजेनी ले सोमेरले

गोल गर्दै फ्रान्सलाई अन्तिम आठमा पुऱ्याइन् । फ्रान्सले क्वाटरफाइनलमा स्थान बनाएसँगै फिफा महिला विश्वकप फुटबलको क्वाटरफाइनल समीकरण पूरा भएको छ । त्यस्तै मंगलबार नै भएको पहिलो क्वाटरफाइनल जमैकालाई हराउँदै कोलम्बिया पनि अन्तिम ८ मा पुगेको हो । मंगलबार मेलबर्नमा भएको प्रि-क्वाटरफाइनल खेलमा जमैकालाई १-० ले हराउँदै कोलम्बिया अन्तिम आठमा पुगेको हो । कोलम्बियाका लागि काटालिना उस्माले ५१औं मिनेटमा निर्णायक गोल गरिन् । अब क्वाटरफाइनलमा स्पेन र नेदरल्यान्ड्स, जापान र स्वीडेन, अस्ट्रेलिया र फ्रान्स तथा इंग्ल्यान्ड र कोलम्बियाबीच खेल हुनेछ ।

‘भारत पाकिस्तानसँगको

सम्बन्ध सामान्य बनाउन तत्पर’

नयाँदिल्ली- भारतले पाकिस्तानसँगको सम्बन्धलाई सामान्य बनाउ तत्पर रहेको बताएको छ। आतंकवाद र हिंसात्मक वातावरण बनेमा द्विपक्षीय मैत्रीमा विमति नहुने नयाँदिल्लीले स्पष्ट गरेको छ। हाले इस्लामावादमा खनिज शिखर सम्मेलनको उद्घाटन समारोहलाई सम्बोधन गर्दै पाकिस्तानका प्रधानमन्त्री शहबाज सरिफले राष्ट्र निर्माणका लागि आफू छिमेकीसँग वार्ता गर्न तयार रहेको बताएपछि त्यसको जवाफमा भारतले हिंसात्मक वातावरण निर्माणमा जोड दिएको हो। भारतको विदेश मन्त्रालय (एमडिए)का प्रवक्ता अनन्धम बागचीले भारत पाकिस्तानसँग मैत्रीपूर्ण सम्बन्ध चाहन्छ तर त्यस्तो सम्बन्धका लागि आतंकवाद र हिंसात्मक वातावरण बन्नुपर्नेमा जोड दिए। उनले भने, ‘पाकिस्तानी प्रधानमन्त्रीको अभिव्यक्तिको हामी जानकारी छौं यस सम्बन्धमा भारतको स्पष्ट र सुसंगत अडान सबैलाई अवगत छ, हामी पाकिस्तानसहित हाम्रा सबै छिमेकी देशसँग सामान्य सम्बन्ध कायम गर्न चाहन्छौं तर त्यसका लागि आतंक र शत्रुतात्मक वातावरण अपरिहार्य छ।’

सन् १९४७ मा स्वतन्त्र भएदेखि नै दुई देशबीचको तनावपूर्ण सम्बन्धको इतिहास भए पनि पाकिस्तानी प्रधानमन्त्री सरिफले राष्ट्रले भैल्लुपरेको आर्थिक कठिनाइलाई समझा सामना गर्न भारतसँगको वार्तालाई जोड दिएका हुन्। गरिवी, बेरोजगारी, वित्त, शिक्षा, स्वास्थ्य र जनकल्याणका निम्ति आवश्यक स्रोतको अभावमा छिमेकीसँग सधैं वैरभावका साथ बस्न नहुने निष्कर्षका साथ उनले वार्ता गर्न आफू नेतृत्वको सरकार तत्पर रहेको बताएका हुन्।

‘हाम्रा छिमेकीसँग हामी वार्ता गर्न तयार छौं, यदि छिमेकी गम्भीर विषयमा टेबलमा बस्न राजी भएमा त्यो असम्भव छैन। पाकिस्तान एक आणविक शक्ति हो यसलाई हामीले आक्रमणका लागि नभई आफ्नो रक्षाका लागि विकास गरेका हौं, बितेका ७५ वर्षमा तीनवटा युद्ध लडेको देशका प्रधानमन्त्रीले भारतसँग सबै समस्याको समाधान छलफल र सम्वादका माध्यमबाट खोजनुपर्ने उल्लेख गर्दै भने। आणविक होडबाजीको सट्टा आर्थिक प्रतिस्पर्धा गर्नु दुवै देशका निम्ति श्रेयस्कर हुने तर्क गर्दै प्रधानमन्त्री सरिफले आपसी चासो र विवादका विषयको निरूपण शान्तिपूर्ण छलफलबाट नगरेसम्म दुवै देश सामान्य छिमेकी हुन नसक्ने उनले बताए। यसअघि पनि पाकिस्तानी प्रधानमन्त्रीले भारतसँग वार्ता गर्न आफ्नो सरकार इच्छुक रहेको जनाउँदै ‘कसैका विरुद्धमा कोही’ नभएको बताएका थिए। पाकिस्तानको स्थापना भएदेखि नै दुई देशबीचको सम्बन्ध कहिल्यै पनि सामान्य हुन सकेको छैन। भारतले पाकिस्तानमाथि सधैं सीमापार आतंकवादलाई प्रश्रय दिएको आरोप लगाउँदै आतंकवादका वीचमा वार्तालाई निरन्तरता दिन नसकिने अडान दोहोर्‍याउँदै आएको छ। सन् २०१९ को अगस्ट ४ मा जम्मूकश्मीरको विशेष दर्जा खारेज गरी त्यसलाई (जम्मूकश्मीर र लद्दाख) दुई केन्द्र शासित प्रदेशमा विभाजन गर्न भारत सरकारको निर्णयको विरोधमा इमरान खान नेतृत्वको सरकारले पाकिस्तानका लागि भारतका राजदूतलाई निष्कासन गरेको थियो। उक्त कारबाहीसँगै द्विपक्षीय व्यापार पनि अवरुद्ध भएको छ। रासस/एएनआई

पूर्वप्रधानमन्त्री खानलाई छुटाउने प्रयास सुरु

इस्लामावाद- भ्रष्टाचारको आरोपमा तीन वर्षको जेल सजाय पाएका पाकिस्तानका पूर्वप्रधानमन्त्री इमरान खानलाई जेलमुक्त गर्ने प्रयास प्रारम्भ भएको छ। ‘ट्रायल कोर्ट’को तीन वर्ष जेल बस्नुपर्ने निर्णयलाई चुनौती दिँदै नेता खानका बकिलहरूले मंगलवार पुनरावेदन दायर गरेका हुन्। पुनरावेदनमा उनलाई धरोटीमा जेलमुक्त गर्न आग्रह पनि गरिएको छ। पुनरावेदनउपर आज बुधवार सुनवाई हुने बताइएको छ। पूर्वअन्तर्राष्ट्रिय क्रिकेट स्टार खानलाई गत शनिवार पक्राउ गरिएको थियो। गत वर्षको अप्रिलमा सदनमा विश्वासको मत नपाएपछि, प्रधानमन्त्री पेटवाट हटेका उनीमाथि २०० भन्दा बढी मुद्दा लगाइएको छ। पदमा रहँदा आफूले प्राप्त गरेका उपहारको वास्तविक घोषणा नगरेकामा दोषी ठहर्‍याएर उक्त अदालतले शनिवार नै उनलाई तीन वर्षको जेल सजाय सुनाएको थियो। पूर्वप्रधानमन्त्री खानलाई राजधानी इस्लामावादबाट करिब ६० किलोमिटर पश्चिममा रहेको ऐतिहासिक एटक सहरको बाहिरी भागमा रहेको औपनिवेशिक युगको जेलमा राखिएको छ। तल्लोस्तरको उक्त जेलमा अमानवीय ढंगले उनलाई राखिएको उनका बकिल मिसाल युसुफजाईले बताएका छन्। ‘अहिले पाकिस्तानमा कानुनी शासन छैन, हामी एक अदालतबाट अर्को अदालतमा हतार गरिरहेका छौं। मानवका लागि उपयुक्त नहुने दुःखद अवस्थामा उनलाई राखिएको छ। अति थोरै उज्यालो हुने, पंखामात्र भएको साँढे सानो सी-ब्ल्यासको सेलमा राखिएको र सुलु र प्रार्थना गर्न एकमात्र गद्दा दिइएको छ, ७० वर्षीय नेता खानलाई विशिष्ट व्यक्तिलाई थुन्ने कारागारमा राख्न नगरेकामा दोषी ठहर्‍याएर उक्त अदालतले शनिवार नै उनलाई तीन

कतारमा वैदेशिक रोजगारको अवसर

Table with 4 columns: S.No., Job Title, No. of Vacancies, Salary Range. Jobs include Data Analyzer, Foreman, General Worker, Labour.

अन्तरवार्ता हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौंमा मिति: २०८० साउन ३१ गते (16th Aug. 2023) मा हुनेछ।

JALAJALA RECRUITMENT PVT.LTD. Samakhushi-29, Kathmandu, BAGMATI. Tel: +977-1-4350257, 4350900

साउदीमा वैदेशिक रोजगारको अवसर

Table with 4 columns: S.No., Job Title, No. of Vacancies, Salary Range. Job includes Kitchen Worker.

अन्तरवार्ता हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौंमा मिति: २०८० साउन ३१ गते (16th Aug. 2023) मा हुनेछ।

Honesty Overseas Pvt. Ltd. Basundhara Chowk-8, Kathmandu, Nepal. Phone No: +977-1-4364494, 4352243

मलेसियामा वैदेशिक रोजगारको अवसर

Table with 4 columns: S.No., Job Title, No. of Vacancies, Salary Range. Job includes Security Guard.

अन्तरवार्ता हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौंमा मिति: २०८० साउन ३१ गते (16th Aug. 2023) मा हुनेछ।

Friendship And Cooperation Recruitment Pvt.Ltd. Sinamangal-9, Kathmandu, Nepal, Tel: +977-1-014493647

कुवेतमा वैदेशिक रोजगारको अवसर

Table with 4 columns: S.No., Job Title, No. of Vacancies, Salary Range. Jobs include Sandwich Maker, Fast Food Maker, Cook Assistant, Resturant Worker, Light Driver.

अन्तरवार्ता हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौंमा मिति: २०८० साउन ३१ गते (16th Aug. 2023) मा हुनेछ।

Dubaioverseas Pvt. Ltd. Maharajgunj-3, Kathmandu, Nepal Tel No:+977-15905763/015905351

युएईमा वैदेशिक रोजगारको अवसर

Table with 4 columns: S.No., Job Title, No. of Vacancies, Salary Range. Job includes Labours.

अन्तरवार्ता हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौंमा मिति: २०८० साउन ३१ गते (16th Aug. 2023) मा हुनेछ।

Sagarmatha International Employment Pvt. Ltd. K.B INTERNATIONAL EMPLOYMENT (P) LTD. Airport, Kathmandu, Nepal. Tel: +977-1-4112758, Fax: +977-1-4112759

मलेसियामा वैदेशिक रोजगारको अवसर

Table with 4 columns: S.No., Job Title, No. of Vacancies, Salary Range. Job includes Chef.

अन्तरवार्ता हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौंमा मिति: २०८० साउन ३१ गते (16th Aug. 2023) मा हुनेछ।

DREAMLAND MANAGEMENT PVT.LTD. (FIRDOSH INTERNATIONAL OVERSEAS COMPANY PVT. LTD.) Govt. License 776/065/066

मलेसियामा वैदेशिक रोजगारको अवसर

Table with 4 columns: S.No., Job Title, No. of Vacancies, Salary Range. Job includes Factory Worker.

अन्तरवार्ता हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौंमा मिति: २०८० साउन ३१ गते (16th Aug. 2023) मा हुनेछ।

VARSHA MANPOWER PVT. LTD. (STAR INTERNATIONAL HUMAN RESOURCE PVT. LTD.) Maharajgunj-3, Kathmandu, Phone No: 015908044/015906944

साउदीमा वैदेशिक रोजगारको अवसर

Table with 4 columns: S.No., Job Title, No. of Vacancies, Salary Range. Jobs include Pickup Driver, Kitchen Labor.

अन्तरवार्ता हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौंमा मिति: २०८० साउन ३१ गते (16th Aug. 2023) मा हुनेछ।

AI Kausar Human Resource Pvt.Ltd. (Makawanpur Overseas Pvt. Ltd.) Gaigraun - Tinkune, Kathmandu, Nepal. Tel: +977-1-4442794, E-mail: alkousar.hrm@gmail.com

वर्गीकृत विज्ञापन संकलन काउन्टर

पशुपति विज्ञापन सेवा - सोह्रखुटे, नयाँबजार फोन नं. ४३५५७६०, ९८४९८७७७९९ ९८६६४३०१५५। स्मार्ट सर्भिस नेपाल प्रा.लि.-सिनामगल, एयरपोर्ट, शम्भु मार्ग, फोन नं.०१२२९६६५८/९८४२६३५८५। लोटस कम्युनिकेशन- गौगबुचोक, फोन नं. ४३६४७९। धुवको पसल- डिल्लीबजार, फोन नं. ४४३९२०९। Reachmond Books Shop (रोहित दाहाल) - फोन नं.४०९६३९८, महाराजगञ्ज, भाटभटेनी गेट। Yonjan Enterprise - Dhalku Bhishal Nagar, 4438217। दन्तकाली स्टेशनरी - नयाँबसपार्क फोन नं. ९८९३९६०७४६। सारीका स्टेशनरी पसल - फोन नं. ९८५९९२९६६६। ज्ञानज्योति पुस्तक पसल - बागबजार, फोन नं. ४२४००६०। विश्व स्वतन्त्र सञ्चार-सुन्धारा, फोन नं. ४२९९४२९। निशा बुक्स एण्ड स्टेशनरी - लगनखेल, ५५३९९५७, ९८४९६२७४८९। वीडलिक मिडिया प्रा.लि. - पूरानो बानेवर चोक, फोन नं. ४४२२३०९, २०९४९२९, ९८४९६०६९४। हिमचुली स्टेशनरी- बालाजु नेपालटार, फोन नं.४३८७२४२, ९८४९४४००८३। मल: स्टेशनरी- गद्दाघर ठिमी, फोन नं. ६६३०७५७। B-Tech Nepal- पुतलीसडक चोक, फोन नं.9851079417, 2297501। HaLMax Communication - Jamal Kathmandu, 4224181, 4245457, 9841853198, (Hari Dawadi) जमलको पुलमुनी- विश्वज्योति हल हसाईडमा), वी.एण्ड वी. कम्युनिकेशन एण्ड साइबर - कलंकी चोक फोन: ०९-४२७६५३०, फ्याक्स:०९-४२७९३२२। दाजुभाइ स्टेशनरी - पिंगलास्थान, गौशाला, फोन: ०९-४४९४६९५, ९८४९५०८९९९, ए.आर स्टेशनरी च्यासल गेट -९ ललितपुर फोन नं. ९८४९२८६९८९, हलफचाक्स मिडिया एण्ड कम्युनिकेशन जमल, काठमाडौं सम्पर्क : ०९- ४२२४९८९, ०९- ४०९२५७७, लोटस एड मिडिया एण्ड मार्केटिङ गौगबु चोक फोन नं. ९८५९०२४३९८ र ९८६०३४६२५७।

छापावाला सुन / तेजाबी सुन / चाँदी	प्रति तोला -	प्रति तोला -	प्रति तोला -
	११२१००	१११५५०	१४००

उद्योग वाणिज्य महासंघ अध्यक्ष र चिनियाँ राजदूत भेट

नेपाल चिनियाँ लगानी र पर्यटकको मुख्य गन्तव्य बन्नसक्ने

काठमाडौं (प्रस)- नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघका अध्यक्ष चन्द्रप्रसाद ढकाल र नेपालका लागि चिनियाँ राजदूत छन सोङ्जीच मंगलवार यहाँ भेटवार्ता भएको छ।
उक्त भेटवार्तामा महासंघ अध्यक्ष ढकालले नेपाल चिनियाँ लगानी र पर्यटनको मुख्य गन्तव्य बन्न सक्ने र नेपालको उत्पादनमूलक क्षेत्र, ऊर्जा, पर्यटन पूर्वाधारलगायतका क्षेत्रमा विदेशी लगानीको राम्रो सम्भावना रहेकोतर्फ राजदूत सोंको ध्यानाकर्षण गराउनुको महासंघद्वारा जारी विज्ञापितमा जनाइएको छ।
पर्यटन प्रवर्द्धनका लागि चीनका मुख्य सहरबाट नेपालका सबै अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलमा सीधा उडान आवश्यक रहेकोसमेत बताए। साथै अध्यक्ष ढकालले चिनियाँ पर्यटकको मुख्य गन्तव्य

सूचीमा नेपाललाई प्राथमिकतासाथ समावेश गर्न पनि आग्रह गरे।
महासंघले साना उद्यमशीलता प्रवर्द्धनका काम गरिरहेको र ती उद्यमीलाई चीनको अवलोकन भ्रमणका लागि राजदूतावासले सहयोग गर्न पनि आग्रह गरे। यसैगरी नेपालमा चिनियाँ बैंक आउनसक्ने सम्भावनातर्फ पनि अध्यक्ष ढकालले राजदूतको ध्यानाकर्षण गराएको सो विज्ञापितमा उल्लेख गरिएको छ।
अध्यक्ष ढकालले लामो समयदेखि बन्द रहेको तातोपानी नाकाको प्रभावकारी सञ्चालनका लागि पहल गर्न पनि चीन सरकारसँग अध्यक्ष ढकालले आग्रह गरे। भेटका क्रममा राजदूत सोङ्जले नेपालमा लगानी गर्न चिनियाँ लगानीकर्ता उत्सुक

रहेको र नेपालले आवश्यक लगानीको वातावरण बनाउनुपर्ने बताए। उत्पादनमूलक उद्योग, कृषि, ऊर्जा लगायतका क्षेत्रमा चिनियाँ लगानीकर्ता आकर्षित रहेको उनले बताए।
नेपालमा विदेशी लगानी भित्र्याउन सहज वातावरण बनाउनुपर्ने र प्रतिफल सहजै लान सक्ने व्यवस्था पनि गरिनुपर्ने राजदूत सोंको भनाइ थियो। लगानीकर्तालाई नीतिगत स्थायित्व एवं सहज व्यवहार आवश्यक रहने भन्दै चीन विदेशी लगानीकै कारण अहिले संसारकै मुख्य उत्पादक बन्न सकेको उदाहरण राजदूत सोङ्ज प्रस्तुत गरेका थिए। त्यस अवसरमा राजदूत सोङ्जले तातोपानी नाका खोले र नेपालमा चिनियाँ बैंक आउनेबारेमा छलफल भइरहेको जानकारी पनि सो अवसरमा दिएका थिए।

आयात खुकुलो बनाउन एलसीको सीमा बढायो

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- विदेशी मुद्रा सञ्चित बढेसँगै नेपाल राष्ट्र बैंकले आयात खुकुलो बनाउन प्रतिवचन (एलसी) खोल्न सकिने अधिकतम सीमा बढाएको छ। यसअघि एक पटकमा अमेरिकी डलर ५० हजारसम्मको एलसी खोल्न सकिने व्यवस्था रहेकामा त्यसलाई संशोधन गरेर एक पटकमा अमेरिकी डलर ६० हजार वा भन्दा बढी करिब १० करोड बराबरको आयात गर्न सकिने व्यवस्था लागू गरेको हो।
एक पटकमा अधिकतम अमेरिकी डलर साठी हजार वा सो बराबरको परिवर्त्य विदेशी मुद्रासम्मको मालसामान मात्र आयात गर्न सकिनेछ। यस व्यवस्था बमोजिम एक पटक सट्टी सुविधा प्राप्त गरेपश्चात् सोही निर्यातकर्ताबाट अर्को सिपमेन्टको वस्तु आयातका लागि सट्टी सुविधा प्राप्त गर्न तोकिएको शर्त पूरा गर्नुपर्नेछ, राष्ट्र बैंकले एकीकृत परिपत्र-२०७९ मा संशोधन गर्दै उल्लेख गरेको छ। भारतबाट हुने आयातको हकमा यस्तो सीमा भारतीय रुपैयाँ तीन करोडसम्म हुनेछ।
एलसीको सीमा बढे पनि अहिले केही शर्त राखिएका छन्। संशोधित

व्यवस्थाअनुसार अधिल्लो पटक सट्टी सुविधा प्राप्त गरी आयात भएको सात दिन व्यतित भएपछि मात्र अर्को सट्टी सुविधा पाइनेछ। अर्को पटकको सट्टी सुविधा पाउनका लागि अधिल्लो प्रतिवचनअनुसार वस्तु आयात भएको प्रमाणको रूपमा भन्सार कार्यालयले प्रमाणित गरेको फारम, भन्सार प्रज्ञापनपत्र तथा भन्सार राजस्व भुक्तानी भएको रसिद सम्बन्धित बैंक तथा वित्तीय संस्थामा पेश गर्नुपर्नेछ। त्यस्तै अधिल्लो सट्टी सुविधा अन्य बैंक तथा वित्तीय संस्थाबाट लिने आयातकर्ताले यी कागजातका अतिरिक्त सात दिन व्यतित भएको सम्बन्धी स्वघोषणासमेत पेश गर्नुपर्नेछ।
वस्तु आयातका लागि राष्ट्रपति धरौटी रकमको सीमा पनि घटाइएको छ। उद्योगले गर्ने आयातको हकमा दुई प्रतिशत र व्यापारिक संस्थाले

आर्जन गरेको विदेशी मुद्राको १० प्रतिशत वा अधिल्लो आर्थिक वर्षको कर चुक्ता प्रमाणपत्रमा उल्लेखित करयोग्य आयको २० प्रतिशत भन्दा बढी नहुने गरी सट्टी सुविधा पाउनेछन्।
राष्ट्र बैंकले यो नयाँ व्यवस्था ल्याएको हो। यस्तो सुविधाको विवरण निश्चित ढाँचामा बैंक तथा वित्तीय संस्थाले महिना समाप्त भएको सात दिनभित्र राष्ट्र बैंकमा पेश गर्नुपर्नेछ। विदेशमा सेवा निर्यात गर्ने कम्पनीले यस्तो सट्टी सुविधा पाउनका लागि अधिल्लो आर्थिक वर्ष सेवा निर्यात गरी आर्जन गरेको विदेशी मुद्रा खुल्ने लेखापरीक्षण गरिएको वित्तीय विवरण र परिवर्त्य विदेशी मुद्राको बैंक खाताको विवरण पेश गर्नुपर्नेछ।
भारतमा निर्यात गरी विदेशी मुद्रा आर्जन गर्ने सेवा निर्यातकर्ताको हकमा ने रु खाताको विवरण र सम्बन्धित बैंकले जारी गरेको भारतीय रुपैयाँ आर्जन गरेको प्रमाण पेश गर्नुपर्नेछ। यसअघि वायुयान (एअरलाइन्स) सेवा सञ्चालक संस्थालाई अमेरिकी डलर पचास हजार बराबर वा सो बराबरको अन्य परिवर्त्य विदेशी मुद्रासम्मको आयात गर्न सक्ने सुविधा दिइएकामा त्यसलाई बढाएर अमेरिकी डलर एक लाख पुऱ्याइएको छ।

माथिल्लो सङ्केतबाट विद्युत् उत्पादन सुरु

रसुवा (प्रस)- साङ्गेन जलविद्युत् कम्पनीले निर्माण गरेको सिम्जु जलविद्युत् केन्द्रबाट विद्युत् उत्पादन सुरु भएको छ। माथिल्लो साङ्गेनको नामले निर्माण भएको १४ दशमलव आठ मेगावाट क्षमताको उक्त जलविद्युत् आयोजनाबाट यही साउन २० गतेदेखि उत्पादन हुन थालेको र उत्पादित विद्युत् राष्ट्रिय प्रशासनमा पठाउने काम सम्पन्न गरिएको हो। साङ्गेन जलविद्युत् कम्पनीका प्रबन्ध निर्देशक सुनिलकुमार ढुङ्गेलका अनुसार सन् २०१३ देखि निर्माण सुरु भएको माथिल्लो साङ्गेन जलविद्युत् आयोजनाले उत्पादन दिन थालेको र उत्पादित विद्युत् चिलिमे जलविद्युत्को राष्ट्रिय प्रशासन लाइनमार्फत केन्द्रीय भण्डारणमा पठाइ सकिनेछ।
विद्युत् उत्पादनका लागि समुन्द्र सतहबाट दुई हजार तीन सय ५० मिटरको उचाइ तिलुचे बगरमा बाघवाँधी एक हजार तीन सय मिटर भूमिगत सुरुङ्ग एवं एक सय ५६ मिटर पेनस्टक पाइपको सहायताले प्रतिसेकेण्ड ११ दशमलव छ घनमिटर पानी सिम्जु गाउँको पुछारमा निर्मित विद्युत् गृहमा पुऱ्याएको छ। तीन वटा फ्रान्सिस टरवाइनमार्फत वार्षिक रूपमा आठ करोड ८५ लाख युनिट विद्युत् उत्पादन हुने र आयोजनाबाट वार्षिक रू ४० करोड आय हुने प्रबन्ध निर्देशक ढुङ्गेलले बताए।
विद्युत् गृह रहेको स्थान समुन्द्र सतहदेखि दुई हजार एक सय ८० मिटरको उचाइमा रहेको छ। यो आयोजना सम्पन्न भएसँगै अब रसुवाको जल सम्पदाले एक सय एक दशमलव आठ मेगावाट विद्युत् उत्पादन गराएको छ। यसभन्दा अगाडि विसं २०६० मा २२ मेगावाट क्षमताको चिलिमे, विसं २०७५ मा पाँच मेगावाट क्षमताको मैलुपेला र विसं २०७६ मा ६० मेगावाट क्षमताको माथिल्लो त्रिसुली थिए-ए जलविद्युत् केन्द्रले उत्पादन दिएको जनाइएको छ।

नेपाललाई इयूको सुरक्षा सूचीबाट हटाउन पहल गर्न परिसंघको आग्रह

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- नेपाल उद्योग परिसंघले संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयनमन्त्री सुदन किरातीसँग नेपालको पर्यटन उद्योगका विषयमा छलफल गरेको छ।

नेपालको पर्यटन प्रवर्द्धनका लागि चालिनुपर्ने कदम, युरोपियन युनियन (इयू)ले राखेको सुरक्षा सूचीबाट हटाउन गरिनुपर्ने पहलसहित तत्कालीन एवं दीर्घकालीन रूपमा गरिनुपर्ने नीतिगत सुधारका विषयमा छलफल भएको हो।
पर्यटन मन्त्रालयमा भएको छलफलमा परिसंघका अध्यक्ष राजेशकुमार अग्रवालले

वैदेशिक मुद्रा आर्जन गर्ने महत्वपूर्ण स्रोत पर्यटन भएकाले नेपालको पर्यटन उद्योगको विकासका लागि सरकार एवं निजी क्षेत्रबीच समन्वय र सहकार्यमा जोड दिए। उनले युरोपसँगको सिधा हवाई सम्पर्क पुनः स्थापित गर्न तत्काल पहल गर्नुपर्ने बताए।
वैदेशिक मुद्रा आर्जन गर्ने महत्वपूर्ण स्रोत पर्यटन भएकाले नेपालको पर्यटन उद्योगको विकासका लागि सरकार एवं निजी क्षेत्रबीच समन्वय र सहकार्यमा जोड दिए। उनले युरोपसँगको सिधा हवाई सम्पर्क पुनः स्थापित गर्न तत्काल पहल गर्नुपर्ने बताए।
छलफलमा मन्त्री किरातीले नेपाल युरोपियन युनियनको सुरक्षा सूचीबाट हटाउन पहल भइरहेको र छिट्टै सकारात्मक समाचार आउनसक्ने बताए। युरोपियन युनियनसँग पुनः सिधा हवाई सम्पर्क स्थापित गर्न नेपाल सरकार कठोर रूपमा अगाडि बढ्ने विश्वास उनले दिलाए। मन्त्री किरातीले नेपाल गन्तव्य महँगो भइरहेको अवस्थामा हवाई टिकटमा मूल्य अभिवृद्धि कर लगाउने विषयमा आफूले असहमति राखेको बताए।
नेपालका दुर्गम स्थानमा सेवा प्रवाह गर्न 'ट्रक रुट'का लागि केही जहाज र नेपाल वायुसेवा निगमलाई प्रतिस्पर्धी बनाउन अन्तर्राष्ट्रिय उडानका लागि न्यारो बडी जहाज खरिद गर्ने तयारी गरिरहेको बताए। उनले पर्यटन उद्योगको विकासका लागि परिसंघसँग मिलेर काम गर्न बताए।

रोकिएन नेप्सेको ओरालो यात्रा

२८ अंकले घट्छो परिसूचक, पौने २ अर्बको कारोबार

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- यस साता कारोबारको लगतार तेस्रो दिन पनि नेपाल स्टक एक्सचेन्ज (नेप्से) परिसूचकमा गिरावट देखिएको छ। मंगलवारको कारोबारमा नेप्से परिसूचक २८ दशमलव ४० अंकले घटेर २८ दशमलव ४० अंकमा कायम भएको हो। नेप्से परिसूचक आइतबार २८ दशमलव ३७ र सोमवार तीन दशमलव २९ अंकले घटेको थियो।
विभिन्न कम्पनीका दुई सय ६५ कम्पनीको ४८ लाख ६० हजार सात सय ४१ किता सेयर ७४ हजार दुई सय ५७ पटक खरिदविक्री हुँदा रू एक अर्ब ७३ करोड ७० लाख १४ हजार पाँच सय बराबरको कारोबार भएको छ। कारोबारमा सबै समूहको उपसूचक घटेको छ। सबैभन्दा धेरै जीवन विमा समूहको उपसूचक एक सय ९६ दशमलव ०१ र निर्जीवन विमा समूहको उपसूचक एक सय १२ दशमलव २५ अंकले घटेको छ। बैंकिङ १३

दशमलव २५, विकास बैंक ६६ दशमलव ६८, वित्त ४८ दशमलव ०१, होटल तथा पर्यटन ८४ दशमलव ३६ र जलविद्युत् समूह ३८ दशमलव ५२ अंकले घटेको छ।
त्यस्तै, लगानी समूह शून्य दशमलव ५१, उत्पादन तथा प्रशोधन ७३ दशमलव ६१, लघुवित्त ६० दशमलव ९८, म्युचुअल फन्ड शून्य दशमलव १०, व्यापार ७७ दशमलव ३५ र अन्य समूह २६ दशमलव ७९ अंकले घटेको छ।
स्वरोजगार लघुवित्त विकास बैंकको सेयर मूल्यमा सकारात्मक सर्किट लागेको छ। सबैभन्दा धेरै गुमाउनेमा भने ग्लोबल आइएमई बैंक डिसेम्बर २०८०/८१ को सेयर मूल्य प्रतिक्रिया नौ प्रतिशतका दरले घटेको छ। कारोबार रकम र कारोबार भएका सेयर संख्याका आधारमा सबैभन्दा धेरै आइएमई लाइफ इन्स्योरेन्स कम्पनी लिमिटेडको रू १७ करोड ८९ लाख ३२ हजार दुई सय दुई बराबरको दुई लाख ९९ हजार पाँच सय ९७ किता सेयर किनबेच भएको छ।

अब मात्र एक क्लिकमा...
www.prabhahabonline.com
facebook www.facebook.com/Prabhab Online **प्रभाव दैनिक**